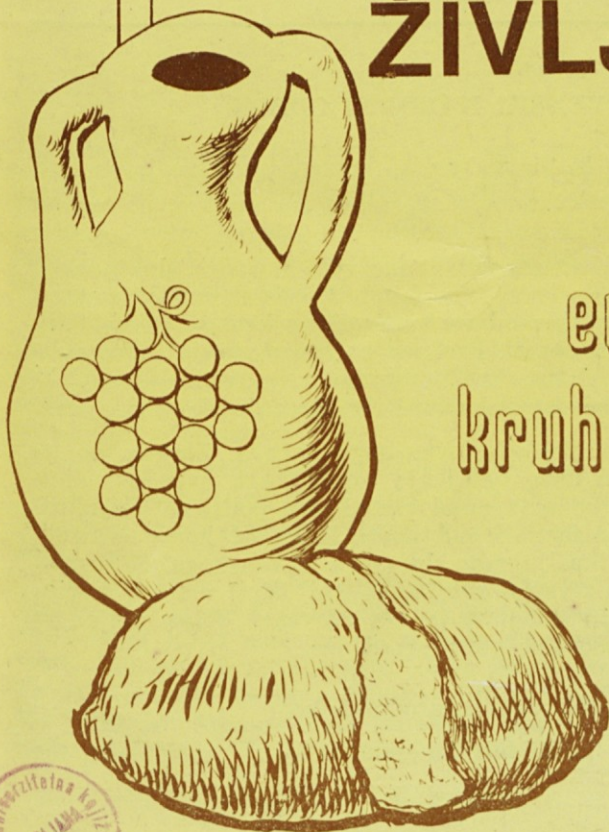

JANUAR

DUHOVNO ŽIVLJENJE 1986

evharistija
kruh življenja
in vez
edinosti

LA ESPERANZA DE LA CONVERSION

El hombre, mientras vive en este mundo, no queda encerrado definitivamente en el pecado que comete, por grave que fuese. Mantiene su libre albedrío y la responsabilidad de sus actos. Permanece en él la vocación de Dios a la vida y a la santidad de la justicia y el amor. Más aún, Dios Padre lo llama con inmensa misericordia a renovar su fidelidad y a adquirir un grado de amistad superior al perdido por el pecado. Para ello nos envió a su Hijo muy amado Jesucristo, cuya predicación puede ser sintetizada en su llamado a la conversión: "Convertíos y creed en la Buena Nueva" (Mc. 1, 15).

(Conferencia Episcopal Argentina)

SLOVENSKI NARODNI ODBOR

želi vsem Slovincem in Slovenkam v domovini, v zamejstvu in v zdomstvu milosti polne božične praznike ter mirno in srečno novo leto.

Ohranimo tudi v novem letu trdno vero v obstoj slovenskega naroda. V tisoč štiristo letih je naš narod prestal mnogo hudega, je doživel mnogo napadov od vseh strani, je krvavel iz nešteti ran, pa je kljub temu obstal. Preživel bo tudi sedanjo težko dobo in se otresel vseh, ki mu kratijo svobodo in samostojnost, ki uničujejo slovensko zavest in kulturo ter ogrožajo slovenski jezik.

Zaupajmo v nov prerod slovenskega naroda. Zavedajmo pa se, da sta rešitev in novo vstajenje slovenskega naroda tudi v naših rokah, dokler bo med nami vladal duh politične demokratičnosti, močne organizacijske enotnosti, ki ne odklanja razlikosti, predvsem pa velika ljubezen do vsega slovenskega. Slovenski narodni odbor skuša z vsemi svojimi silami delati v teh pravicah, prosi pa za pomoč in sodelovanje vse Slovence dobre volje, da skupaj zgradimo lepšo slovensko prihodnost.

Za Slovenski narodni odbor:

Rudolf Smersu

predsednik

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

LETO 53

JANUAR 1986

Novo leto - nove nade

Izteka se novo koledarsko leto, spet nam posebej prihaja v zavest, kako nam poteka življenjski čas. Nekaterim teče počasi, nestrpno čakjo trenutka, da se jim izpolnijo želje. Drugim gre čas prehitro, lovijo minute, da izkoristijo kar največ užitkov ali dopolnijo delo, ki so si ga naložili. Vsem pa teče neizprosno in nepovratno. Inexorabile tempus!

Slavnosti ob koncu leta imajo tako dvojno razpoloženjsko oznako. Čutimo, da nam je čas naložil nov križ, a obenem smo si svesti, da imamo še moči za pot naprej. Zdrava sila narave nam usmerja pogled v prihodnost, v kateri sebi in okolici želimo dobro in si to dobro tudi obetamo.

Kakšne so naše nade ob novem letu? Kaj in kako si voščimo?

V naravi človeka je, da išče srečo, to pa najde, če si zadosti potrebam, zmore zaupno vdanost v usodo in razvije moč krščanskega upanja.

Pri voščilih si povečini izrekamo željo, naj bi imeli v izobilju vsega, česar si poželimo. Srečni naj bi bili torej, če se nam izpolni vsaka želja in bi imeli na voljo vseh dobrin. Nekdaj so si ljudje voščili, naj bi jim ne manjkalo, česar jim je treba za dušo in telo. To gotovo bolje izraža celoten pogled na nadčutno naravo človeka, ki ni le proizvajalec in porabnik, marveč bitje na poti, ki si služi višjo srečo. Duša in telo sta neločljiva, zato mora skrb za

telo upoštevati dušne potrebe. Pomanjkanje in preobilje sta lahko kvarna za človeško osebnost. Kdor ima takoj na voljo vsega, česar si požel, ne more biti srečen, ker n'ima hrepenenja, pri katerem čaka, da se mu izpolni. Izpolnitve neurejenih želja pa sploh ne smemo želeti, ker prinaša zlo.

Želje za srečo sebi in drugim se smejo in morajo izrekati s pridržkom. Vendar ne sme biti v mislih vnaprejšnje sumničenje premožnosti in znanstvene ali umetniške veljavnosti in izključujoče povzdigovanje ubožnosti in ljudske preproščine. Urejeno teženje po osebnem napredku je znamenje zdravega duha in se vsaj po učinkih usmerja tudi v korist skupnosti. Brez rasti poedincev ne raste družba, vendar naj bo družbeni ugled nasledek, ne prvi nagib osebne prizadevnosti.

Ko voščimo sebi in drugim srečo, naj imamo tedaj v mislih srečo za dušo in telo, pa tako srečo, ki bo v dobro tudi drugim.

Človek pa ve iz izkustva, da ne more biti v ničemer povsem in trajno zadovoljen. Vedno ga spremlja kaj, kar ga v tistem času ali za naprej moti in vznemirja. Lahko je to prema'o trdno zdravlje, lahko pogled na nepopolnosti opravljenega dela ali predvidevanje prihodnjih težav. To je naša neogibna stvarnost, ki jo moramo sprejemati, da sploh moremo naprej. Kogar težave in celo le delni neuspehi preveč prizadevajo, ne more dalje in podleže. Samo kdor vdano, brez notranje upornosti, sprejema danosti narave in omejenosti svojih zmožnosti, se more dvigniti nad zapreke in jih premagati ali obiti. Zmagoslavje nad ovirami polni človeka s srečo, vda ja pred njimi ga stre.

Ovire so kdaj lahko nepremagljive. Tedaj se nam stvarnost še bolj neogibno nalaga, treba nam je še več zaupne vdanosti. Morda vemo, da se nam zdravje ne bo vrnilo, morda so se nam načrti izjalovili in smo izgubili vse, kar smo vložili v svoj podvig, morda smo v položaju, kot bi se nam ugrezalo pod nogami in nam je v skušnjavo obup. Da preživimo, se nam je takrat zateči v višjo voljo. Morda bomo spoznali, da nismo tako na koncu, morda, da ima naše življenje še kak drug smisel, morda nas bo reševalo, če spoznamo, da zadoščujemo. Končno nas bo zavest, da naše bivanje le ni brez smisla, morda celo osrečevala.

To spet ni povzdigovanje zgolj trpnosti, z'lasti ne, če gre za družbeno skupnost. Narod nikoli ni v takem stanju, da bi moral pričakovati svojo smrt ali da bi se moral za trajno odpovedati neodvisnemu življenju. Narod se ne sme vdati v usodo, kadar mu oblast jemlje notranjo svobodo, vsaj na dnu zavesti mora ostati volja, da se otrese nasilja in si prosto postavi oblast, ki ga bo vo-

dila po poti sreče za vse. Državniška modrost in npravna popolnost ni v trpnem sprejemanju usode ne v zgočj načelnem sklicevanju na naravne pravice, marveč terja utrjevanja in proglašanje hotenja po celotni svobodi.

Mimo razpoloženske nagnjenosti k veri v upeh in srečno naključje in zraven naravne potrebe po modrem sprejemanju življenjske danosti nam je pa vlito še krščansko upanje, po katerem se neposredno usmerjamo k nadnaravnemu cilju in povezujemo z Bogom. O kreposti upanja se manj govori kot o veri in ljubezni, pa je tudi obujanje upanja za krščansko življenje neogibno. Upanju v Boga se prepuščamo, ker vemo, da nas ima neizmerno rad, da mu je vse mogoče in da je zaradi neskončne zvestobe vreden vsega našega zaupanja. Če Boga spoznavamo in ljubimo, zatrdno vemo, da nam bo vse, kar se nam po njegovem pripuščanju primeri, pripomoglo k nadnaravnemu dobremu. Tako nas ne bo strl noben neuspeh, nezgoda ali nasilje, pa tudi ne omamile zmage in premehka blaginja. Bog nam daje in jemlje, za vse naj bo hvaljeno njegovo ime!

V tem razpoloženju stopamo v novo leto, z zaupanjem v lastne moči in v sodelovanje bližnjih, z modrim sprejemanjem usode in z neomajnim upanjem v Previdnost. Le tako nam bo zagotovljena sreča, ki si jo med seboj želimo.

Božidar Fink

Svetovni dan miru 1986

Papež Janez Pavel II. je za XIX. svetovni dan miru izbral temo: „Mir je brezmejna vrednota.“ Geslo te teme se glasi: SEVER—JUG, VZHOD—ZAHOD: SAMO EN MIR.

S to temo bi sv. oče rad poudaril vesoljnost vprašanja miru in zaprosil vse, naj premišljajo o povezanosti med prizadevanjem za mir in delom za socialno pravičnost.

Pobudo za to temo sta dala II. vatikanski cerkveni zbor (pastoralna konstitucija „Veselje in upanje“) in enciklika Pavla VI. „Napredek narodov“. Janez Pavel II. pa se je že lotil te teme v svojih poslanicah za dan miru v minulih dveh letih, kakor tudi v svojem nagovoru diplomatskemu zboru, akreditiranemu pri sv. sedežu, 12. januarja 1985.

Sveti oče sedaj predlaga poglobitev premišljanja o tej temi, da bi se pokazalo, kako iskanje pravične rešitve neenakosti med severno in južno poloblo prispeva k zmanjšanju napetosti med Vzhodom in Zahodom in kako iz dialoga in sporazumevanja med Vzhodom in Zahodom prihaja do večje možnosti napredka in obsežnejše pomoči narodom tretjega sveta. Sveti oče je zaskrbljen in želi, da bi bil današnji svet zares vzajemen pri zavzemanju za resnični mir, ker mora biti mir zgrajen na resnici, pravičnosti in

iskreni ljubezni do vsake osebe in do vseh narodov brez razločaka.

Poglavitno vozlišče ostaja celostni razvoj oseb in narodov. Naravne katastrofe in človeške tragedije — imenoma se spomnimo lakote — boleče in dramatično prizadevajo cele pokrajine. Istočasno energija in dragocene zaloge izginjajo v spopadih in tekmi za čimbolj izpopolnjenim orožjem.

Cerkev želi predvsem priklicati v spomin prednostno vlogo, ki jo je treba dati človekovi osebi v vseh razsežnostih njenega bitja in poklica, prav tako pa tudi osrednji in vesoljni značaj duhovnih, нравnih in kulturnih vrednot, na katerih sloni človekovo dostojanstvo, njegove pravice in teženja.

Poleg tega je treba prebujati tista stališča in lastnosti, ki pomagajo do resničnega napredka, pravičnosti in miru: solidarnost in vse obsegajoče bratstvo, sodelovanje in medsebojno spoštovanje, medsebojno povezanost in zaupanje vase (self-reliance). Po drugi strani pa je treba razvijati dialog, obrambo in napredek človekovih pravic ter voljo po izgradnji institucionalnih, političnih in pravnih struktur za celostni mir.

To je osrednji namen mednarodnega leta miru 1986, ki so ga

SLAVA BOGU NA VIŠAVAH

MIR LJUDEM NA ZEMLJI

razglasili Združeni narodi in se je začelo 24. novembra 1985 ob 40. obletnici ustanovitve OZN. Tak cilj predstavlja moralno obveznost za vse narode in za vsakega človeka. Spričo trpljenja tolikih ljudi, spričo nesporazumov med državami, spričo izziva ob

tekmi v oboroževanju je povabilo svetega očeta k miru namenjeno srcu in duši vsakega človeka blage volje. Namenjeno je tudi nam vsem: „Mir je brezmejna vrednota.“ En sam mir naj bo tudi med Severom in Jugom, med Vzhodom in Zahodom.

BOŽIČNI ZVON

Pred pet in štirideset leti. Dom
ves v snegu, z licem dečka v zvezde smreke,
ko ziblje se spokojno mestni zvon
z božično melodijo tja do reke.

Bim. Bam. Bom.

Takrát sem komaj slutil Deteta darilo
„sladki mir“, kot led ob bregu, drhteč
od toka, ki ga — kakor sla po novem — trga
v noč, zgubljeno v snegu.

Bim. Bam. Bom.

Potem je sneg zapadel, sneg sovraštva,
in mestu vzeli so božični zvon
za top na tanku „novega sveta“.

Bom. Bom. Bom.

Pred pet in štirideset leti. Dom
je tih zaspal pod zvezdo Deteta na slami
v lesku Večnega Bogastva.

Bim. Bam. Bom.

Vladimir Kos

In življenje teče naprej...

(Iz taboriščnega dnevnika)

Novo leto 1946

Prvo novoletno jutro v tujni... Pusto in mrzlo jutro. Vse gore okrog so zavite v gosto meglo. Sonce se ne pokaže. Izbe so toplo zakurjene. Srečujemo se na dolgih hodnikih barak in si voščimo: srečno novo leto. Bog nam nam daj zdravja, miru in kruha. Vse nas pa preveva srčna želja, da bi se nam v tem letu odprla vrata v domovino. Nič ne vemo, kaj novo leto 1946 skriva v sebi, kakšne radosti, razočaranja in trpljenja.

Z voščili so zvezane napovedi in prerokovanja. Teh je pa toliko in čudnih, polnih groznih obetov dogodkov, predvsem od vizionarke Terezije Neuman in še drugih znanih vidcev. Kdor hoče, naj verjame! Vernega človeka mora držati pokonci zaupanje v božjo previdnost in dobroto. Mirno vzemimo na znanje, da božja pota niso naša pota. Z vsem zaupanjem prosimo Boga, naj nas popelje v obljubljeno deželo, pa naj si bo že kjerkoli. Tukaj smo v vsakem pogledu na prehodu. Naj se zgodi božja volja, saj smo vsak dan bliže večnosti!

9. april 1946

Že dalj časa nisem v dnevnik ničesar zapisal. Življenje v ba-

račnem mestu nam je doslej enakomerno potekalo, brez kakih posebnih motenj. Življenje smo si organizirali in uredili; zaposleni smo, naše delavnice lepo napredujejo, se širijo, šole so polne; mladina je tako zaposlena, da lahko mirne duše zapišem, da se tako lepo in prijetno naši mladini še ni godilo, tudi ne doma. Imeli smo zadnje mesece dovolj kruha, zadostno in okusno hrano, toplo stanovanje. Barake smo predelali in vsaka družina lepo živi v svoji sobi.

Nastopila je prva krasna tirolska pomlad. Azurno nebo brez oblčka, močno pomladansko sonce nas vabi iz barak, na zelenih hribih blestijo stotine belih grmov; sadno drevje je v polnem cvetenju, nad vso to lepoto pa mirno in mogočno kraljujejo gorski očanci z belo plešo večnega snega. Drava je svojo strugo močno povečala in svoje smaragdne vode spreminja v sivkasto bele, ker močno sonce z vso svojo žarko toploto in močjo tali debelo snežno odejo, v katero so bili vso zimo odeti gorski velikani, ki mogočno zapirajo in branijo našo Pustriško dolino.

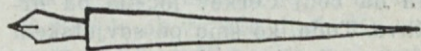
Zemlja je toplo zadihala in z vso silo kliče orače in sejavce. Kakor ženin klicu neveste, se kmet odziva klicu zemlje. Polja so oživila, preorana so že strnišča, vse je veselo pri delu...

Naši dobri kmečki ljudje, ti pridni gorenjski in dolenski kmetjebegunci pa silno trpe. H kmetom hodijo v dnino, da najdejo vsaj malo utehe svojemu silnemu hrepenenju. Zvečer otožni počivajo pred barakami. Trpe. Kličejo jih njihova domača polja: pašniki in travniki prosijo čiščenja, vabijo jih sadovnjaki in vinogradi. Silno težko se je upirati temu klicu in zatirati čustva globoko zakoreninjene ljubezni do rodne grude, do zelene trte na prisojni gorici. Mnogi podlegajo klicu zemlje, ne vzdrže več, odpravljajo se domov. Zaskrbljeni so, kaj bo z njimi. Ali jih bodo pustili v miru ali pa bo tudi njihova pot domov peljala skoz ječo in trpljenje. In če se tej težki poti izognejo, kako jih bodo sprejeli sosedje? Ali jih bodo sprejeli kot svoje sosede ali pa jih bodo sprejeli sovražno, jih opljuvali, sramotili, jim nagajali kakor so že nekaterim, ki so pred njimi odšli domov? Zaenkrat imajo še del družine doma, ostala so dekleta, sin se je vrnil iz vojske, iz ujetništva. Vabijo jih domov, ker sami dela ne zmorejo. Tako se silno hrepenenje po domači zemlji in vroča ljubezen do rodnega krova in lastne krvi meša s trpkimi občutki popolne negotovosti, zlih slutenj in strahu.

Odhajajo tudi iz naše barake. Pa pri nekaterih za ta korak ne najdejo razumevanja. Prezirajo jih, očitajo jim izdajstvo, češ da so se dali preslepti komunistič-

nim vabam in obljubam itd. Ubogi ljudje! Ne zaslužijo prezirljivih pogledov, zbadljivih opazk baračnih stanovalcev. Tudi baračni starešina odhaja. Na tega leti ves gnev in grdi očitki. Pa je bil zelo moder in kot tehtnica pravičen starešina. Odhajajo nekatere starejše ženske. Poštene, verne, kot kruh dobre žene. Vse so vsak dan objokane, tako jih boli ta prezir. Pa jih ne prezirajo kmetje, ampak brezčutni, vase zaverovani meščani, razni državni in privatni nameščenci in delavci. Neverjetno, kako so nekateri naši ljudje še polni sovraštva in mrznje do tistih, ki so, ali pa jih sumijo zvez s komunisti. Pa jim ni mogoče dopovedati, naj razumejo kmečke ljudi, ko jih v tem letnem času zemlja vabi in kliče. To je skrivnostno doživljanje teh ljudi in jih moramo razumeti. Ljubi Bog, še nas boš pokoril, ker nismo še izruvali sovraštva iz naših src, ker še nismo doumeli vseodpuščajoče ljubezni, niti do fistih, ki vendar tudi danes enako mislijo kot mi in mnogo tvegajo, ko se odločijo za povratek v domovino. To je pač silen klic mladosti, ki ima za kmečkega človeka vse bolj realen smisel kot pa za nas meščane. Veliko so nekateri molili, preden so se za korak odločili.

France Pernišek

1985

(List iz dnevnika, na dan Svetih treh kraljev 1985)

Iz eseja Bojana Štiha, roj. 1923 v Ljubljani, književnika, ravnatelja Drame SNG, „kristjana brez Cerkev in socialista brez stranke“, kot se je sam označil. (op. DŽ).

Naši časopisi, radio in televizija (mišljeni so seveda jugoslovanski — op. ur.) skrivajo božič. Reči moram, da nisem nikoli razumel, zakaj smo ukinili in prepovedali božične praznike takoj po vojni leta 1946. Božič, ki smo ga v letih boja praznovali in tudi doživljali kot nekaj, kar je lepo, domače in ljubeznivo. Doživljali smo ga kot mir na zemlji, kot srečo in tudi dobro voljo, ki naj pride med ljudi.

Potem pa se je v letu 1946 pojavilo med nami sovjetsko strašilo Dedka Mraza, v imenu katerega so bili pregnani v ilegalo Jezus Kristus, Sveti Jožef, Devica Marija, Sveti trije kralji. Sveti večer, ki smo ga praznovali že tisoč let.

Ničkolikokrat smo brali, da je vera zasebna stvar državljanov in da bodi Cerkev ločena od države. Toda, ko smo po sovjetskem vzorcu ločili Cerkev od države,

smo v resnici potisnili vernega človeka v podrejeni položaj v družbi, oddvojili smo ga od države in spremenili njegovo vero, ki je eden temeljev naše kulture in civilizacije, v nezakonito „skrivnost“. To pa je zapostavljanje v ustavnem, pravnem in človeškem pogledu, ki mu ne moremo in tudi ne smemo pritrjevati. Celo vzhodnoevropske države so priznale božič kot praznik ljudi in njihovega poizvedovanja, kdo so, odkod so in zakaj so.

Spominjam se iz svojih otroških let našega družinskega svetega večera. Najprej se spomnim na Miklavžev sejem, ki je bil na nekdanjem Kongresnem trgu. Najbrž je bilo veliko kiča in kramarske robe, ampak moje otroške oči so videle le barve, luči in za njimi iskale skrivnost sveta. Potem se spomnim smrek in smrečic, ki so jih prodajali prav tako na Kongresnem trgu. Ko sem z materjo in očetom hodil po tem, na asfalt prestavljenem gozdu, sem vroče prosil nebo, da bi na Sveti večer zagledal v sobi božično drevesce polno lučk, okrasov vseh vrst in barv, pod drevesom pa jaslice, pred katerimi sem klečal in z otroško vročo sapo grel dete Jezusa. Popoldanske in zgodnje večerne ure pred svetim večerom so bile polne opravil, saj smo prijazno pomagali materi, ki je imela toliko dela in skrbi, da ji je najmanjša pomoč iz nerodnih otroških rok pomenila ne le dejanje dela, marveč tu-

di dejanje ljubezni in spoštovanja. Predno smo vstopili otroci in starši v sobo, kjer je bilo drevesce in kjer so stale jaslice, je oče obhodil s kadilom na žerjavici v lopatici za premog stanovanje, stopnišče, pa tudi klet in podstrešje. Bile so to blage vonjave, s katerimi sem v spominu živel tja do Novega leta in še naprej. Skoroda do tistega dne, ko so se na vrtu za hišo spustile izpod neba tople pomladanske sapa in je veter šumel v visokih vrhovih smrek.

Ko smo stopili v sobo z drevescem in jaslicami, nas je mati pokrižala in objela. Poljubila nas je na čelo, Bog vedi zakaj sem takrat videl v materinih očeh solze. Ali so bile to solze sreče, družinske in človeške sreče? Potem, ko smo stopili k drevescu, je

oče vključil radijski sprejemnik in kmalu smo zaslišali staro Svetno noč, ki bi morala biti himna evropskih narodov. Ko je minila božična glasba, je mati stopila k svojemu možu in našemu očetu in mu rekla: „Ti moj Ludvik,“ on pa jo je sramežljivo pobožal po licih. Potem, ko smo se dotaknili jedi, smo otroci nesli v kletno stanovanje, kjer sta živela upokojenca, darila. Bila sta stara, revna in sta težko živela, še težje kot mi, ki nam ni bilo lahko, saj je zaslužil za življenje le oče. Ko smo se vrnili z obiska, smo sedli k mizi. Ščuka, krompirjeva solata in kos orehove pice za vse, ki smo sedeli okrog mize. Molili smo, predno smo se dotaknili vilic in nožev. Bili smo lačni, kajti postili smo se od jutra. Zdaj večkrat premišljujem o tej naši molitvi in vedno v njej odkrijem znak in simbol počlovečenja, zakaj prav molitev nam je preprečila, da bi planili po jedeh kot razbojniki iz zasede. V nas je prišel čas. Veliki, čeprav kratek čas. Med besedami Očenaša smo gledali v nebo in ne na krožnike, ki so čakali na nas. Šele ko je naša molitev minila in nismo bili več požrešni ljudje, se je naša sveta večerja začela. Mati pa je rekla: „Verujem, da ni naša zadnja.“ Molčali smo, ko smo jedli. Gledali smo mater in očeta in hvaležno sprejemali iz njunih rok darove. Poljubili smo kos belega kruha, ki je bil na naši mizi le ob velikih dneh. Ko sta mati in oče trčila s kozarci svet-

lo rdečega bizeljčana, je oče prebral voščila, ki smo jih prejeli in nam povedal, komu smo jih poslali mi. Potem pa je sledila otroška igra, ki sta jo mati in oče gledala molče. Kdo bi vedel, kaj sta mislila takrat, ko sta nas gledala v igri z darili, ki so bila komajda več kot simbolična. Svinčnik ali radirka, svetlo šumeč barvast papir, iz katerega smo izrezovali figurice in geometrijske like, pa rokavice ali nogavice. Morebiti sta mati in oče v duhu gledala svoje bajtarsko otroštvo in mladost. Prepričan sem, da sta bila polna notranjega miru in zadovoljstva, saj sta nam kljub hudim časom pripravila uro srečnega in blagoslovljenega večera. Ko mi je bilo sedem let, me je mati prvič peljala k polnočnici v trnovsko cerkev. Prešernovo in Finžgarjevo. Ampak prvo polnočnico sem doživel le slušno, kajti majhen, kot sem bil, sem videl pred seboj in nad seboj le hrbte ljudi, ki so peli božične pesmi. Zato me je mati naslednjega dne še enkrat pospremila v cerkev, da sem si lahko ogledal jaslice. Ko sem se vrnil ponoči domov, sem po stopnicah že sanjal. Lpe, tople sanje, ki so bile sladka ljubezen neznanega, skrivnostnega in kar je najlepše prihodnjega. Želel sem, da bi mati in oče živela večno in da bi bila živa tudi še takrat, ko bom že star in betežen.

Zdaj premišlujem in ugibam, kaj je bilo slabega v božiču, da ni več dovoljen in zaželen? Za-

kaj ni več svetega večera in božiča, o katerih so naši pesniki in pisatelji napisali toliko čistih umetniških besed?

V zapisu v Teleksu (Jožica Grgič, Dan tradicije, družine, vere..., 3. jan. 85) avtorica vprašuje, zakaj toliko mladih ljudi obišče polnočnice. Rekel bi, da je duhovna lakota sodobnega slovenskega človeka čedalje večja in hujša. Ne le fizična lakota, kakršna je danes v Afriki, tudi duhovna lakota, kakršno spoznavamo v modernem industrijskem razvitem svetu, lahko ubija in uničuje človeška življenja. Zato iščemo poti k starim izročilom in starim duhovnim vrednotam. Ne zato, ker smo obupani in šibki, marveč zato, ker smo močni in zdravi. Kajti življenje, veselje, ni le velik čudež, je tudi skrivnost. Te pa ni mogoče razložiti ne s fiziko in ne s kemijo, pa tudi s sociologijo ne in še manj s politologijo.

Ko prebiram učene filozofske razprave o bivanju in biti, o smrti in življenju, se sprašujem, kje je človeško srce in kje so človekove oči, da ne vidijo več oblaka na nebu in ne zvezd na nočnem firmamentu. Vem, kdo je bil Voltaire, zato razumem njegove besede: „Če Bog ne bi obstajal, bi si ga morali izmisliti; a vsa narava nam kliče, da obstaja.“

Prav nič ne verjamem scientističnim razlagalcem življenja in veselja. Le to dobro vem, da ne smem postati oblastnik in ne izkoriščevalec, pa ne lažnjivec in

Evharistično leto

Evharistično leto ima geslo: Evharistija — kruh življenja in vez edinosti. Geslo nam pove, da je evharistija v najtesnejši zvezi z življenjem in z občestvom. Kristus sam pravi o sebi: „Jaz sem kruh življenja“ (Jn 6, 34-48); „Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes, kruh za življenje sveta“ (Jan 6, 51). Apostol Pavel pa pravi, da more resnično in pravo občestvo obstajati v edinosti le iz evharistije: „Ker je en kruh, smo mi, ki nas je veliko, eno telo, ker smo vsi deležni enega kruha“ (1 Kor 10, 17).

Ko po svetu zavračajo, ogrožajo in uničujejo življenje, telesno in še bolj duhovno, moralno in vsako življenje, hočemo v evharističnem letu izpovedovati svojo vero in zaupanje v življe-

.....
tat. Moja svoboda je svoboda sočloveka. S sovraštvom in zanikanjem se ne da živeti. Niti srečno in tudi ne spodobno. Verujem v socialistično solidarnost ljudi in v sveti večer mojega očeta in matere. Zato pa vprašujem kot Nicolaus iz prostovoljnega ameriškega prežnanstva: „Kako je s svobodo domá?“

Listal bom po starih knjigah in izpisoval, kar sem si nekoč občrtal zaradi strahu pred črno bodočnostjo, ki pa je postala naša sedanjost...

(Celovski zvon, marec 85)

nje, ki prihaja od Boga. Živeli bomo in ne umrli, živeli kot ljudje in kot božji otroci, kot sinovi in hčere Cerkve in kot sinovi in hčere slovenskega naroda, kot božje ljudstvo in kot slovenski narod. V času, ko na svetu na toliko krajih vlada telesna in še hujša duhovna lakota, hočemo v evharističnem letu oznanjati, da nam Bog daje kruh življenja. Evharistično leto bo leto življenja, ker je Kristus kruh življenja.

V svetu, v katerem doživljamo toliko razprtij in sovraštva, nasilja in pobijanja, hočemo v evharističnem letu odkrivati nov in globlji vir občestva in ljubezni, novo in trdnejšo vez edinosti: Kristusa pod podobo kruha in vina. Ko v družinah in v župnijah, med kristjani in v družbi tako zelo upada in se izgublja edinost, hočemo oznanjati evharistijo kot nov vir in novo vez edinosti z Bogom in z ljudmi...

Živeti evharistijo ne pomeni le, da hodimo k maši in prejemamo obhajilo. Živeti evharistijo pomeni dajati, darovati in deliti z drugim vse, kar smo in kar imamo. Kako, da je Kristus hotel ostati med nami ravno pod podobo kruha? Zakaj ne pod podobo luči? Ali pod podobo kristala ali pod podobo zlatega križa? Hotel je ostati pod podobo kruha, da bi se zavedali: tako nam je potreben za duhovno življenje ka-

kor kruh za telesno življenje. Pod podobo kruha je hotel ostati tudi zato, da bi se zavedali, kako moramo ta kruh deliti z drugimi in ga dajati drugim. Ko je Jezus napovedal ustanovitev evharistije, je pomnožil kruh, ga razdelil in učencem naročil, naj ga dajejo drugim. In ko je Jezus postavil zakrament sv. Rešnjega telesa, nam sv. pismo poudarja štiri besede: vzel je kruh, ga blagoslovil, razlomil in dal. V tem je

novi vodilo, nova oblika in novo merilo za življenje evharistije: sprejeti, kar nam Bog daje, na to klicati božji blagoslov in to deliti z drugimi in dajati drugim. Živeti evharistijo pomeni ne živeti zase, ampak za druge; pomeni ne le sprejemati, ampak hkrati deliti in dajati in obdarovati druge. V tem se mora pokazati resničen premik v evharističnem letu.

Alojzij Šuštar, nadškof

Evharistija kot izziv

Evangeljski Kristus stopa pred nas v značajski polnosti svoje moškosti. Je dober, a tudi odločen. Je usmiljen, a tudi oster. Je spravljaliv, a tudi izzivalen.

A komaj kdaj je videti tako izzivalen kot takrat, ko napove evharistijo.

Ta napoved bi bila v svoji neznanosti dovoj izzivalna sama po sebi. Pa je pospremljena še s slovesnim „Resnično, resnično povem vam“.

Kristus bi bil lahko skušal posredovati svojemu poslušalstvu to napoved drugače. Recimo s čedalje jasnejšim namigovanjem. Saj seže tudi po tem slogovnem pripomočku, kadar se mu zdi. Na svojo smrt na primer samo namiguje. Tudi svojega vstajenja ne napove na način, ki bi bil nedvoumen.

Ko pa napove evharistijo, od-

vrže vsako diplomacijo:

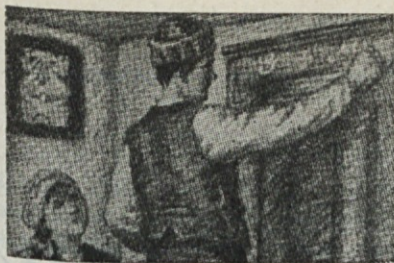
„Če ne boste jedli mesa Sina človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi“ (Jn 6, 53).

Zakaj ta odločnost?

Morda da poudari središčnost tega zakramenta za krščansko vero, saj je tudi postal **raison d'être** krščanskega bogoslužja in tudi krščanske arhitekture? Ali pa da bi poudaril, da se bodo stoletja zavrtela okrog njegove prisotnosti na našem planetu, fizično nadahnjevalne v evharistiji? Ali pa samo zato, da bi opozoril na slepečo veličino tega zakramenta?

**Onkraj naše logike
in fizike**

Eno lahko rečemo: da se nikjer tako kakor na tem mestu beseda evangelija ne zažene tako

lesno, prostornina med prostorninami, molekula in barva in okus, sestavina naše planetske snovi.

Srce Cerkve

Nič čudnega torej, če je evharistija srce Cerkve, vidni propulzor njenega zunanjega obredja in najmogočnejši vrec njenega nevidnega odreševanja.

Nič čudnega, če so se našli v teku časa možje — kakor na primer v prejšnjem stoletju Francoz sv. Julijan Eymard —, ki so izgoreli v delu za proslavitev evharistije.

Če iz območja vere stopimo v območje življenjske vsakdanjosti, je odčaranje seveda popolno. Med tednom je pred katerim koli Najsvetejšim, tudi v stolničnih cerkvah, manj prometa kot v kateri koli drogeriji: Kristus ostaja presunljivo osamljen.

Toda komur je dano vedeti, kaj pomeni lučka pred oltarjem, ne bo šel mimo še tako omrtvelih vrat. Če bo le utegnil, bo stopil pozdravit Njega, ki je bolj kot Vsemogočnost - Vseljubezen - Vselepota hotel biti nam prijatelj, še več, brat, someščan, na Slovenskem Slovenec med Slovenci.

Na kavo k Prijatelju

Zakaj ne bi po možnosti vsak dan stopili na obisk k tej Prisotnosti, kakor vsak dan stopamo v bar ali na pošto? Mu priporočili

strmoglavno v vsemirje misterija. Z drugo besedo: v območje, ki je onkraj naše človeške logike in fizike.

Samo pomislimo: Vsemogočnost, ki se je poigrala s stotisoči galaksij, naj bi se zapletla v nekaj gramov sadu žitnega klasa in v nekaj kapelj grozdnega soka. In ta Vsemogočnost naj bi se dala zaužiti človeku v postopku normalne fiziološke preosnove!

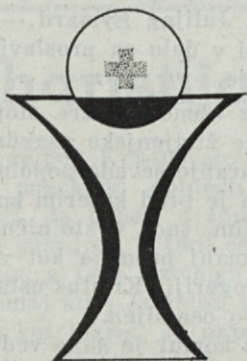
Tu te zgrabi vrtoglavica, kakor če v eni teh poletnih noči začneš tuhtati, kakšne so neki tiste vse-mirske razdalje, skozi katere luč s svojimi 300.000 kilometri na sekundo potrebuje stoletja.

Odnehaš, ker tvoja domišljija obnemore. Slabost te začne obhajati, če rineš z mislijo naprej. Možgani se ti hočejo razleteti...

Ostane ti samo, da se v vsej ponižnosti, v svesti si svojega prahu, prikloniš čudežu vsemirja, hvaležen, da ga je tvoja enodnevnost smela zaznati.

Podobno kristjanu ob hostiji ostane samo, da pade na kolena pred čudežem Ljubezni, ki se ni hotela zadovoljiti s svojo ontološko prisotnostjo med nami, ampak je hotela biti med nami te-

»ČUDEŽ VSEH ČUDEŽEV«

ZAKAJ K SVETI MAŠI?

Lojze zadnje čase veliko razmišlja o mašni daritvi in večkrat tudi v delavnik zavije v cerkev. Rád hodi na verska predavanja o tej čudoviti skrivnosti naše vere. O sv. maši je prebral in premislil vse, kar je dobil napisanega v slovenskem jeziku. O tem biseru božje ljubezni se zelo rad pogovarja s svojimi prijatelji in znanci. Beseda dá besedo. Ljudje, ki so sicer krščeni in birmani, a so pogosto daleč od vere in Cerkve, mu povedo svoje pomisleke in težave. Lojze jih potrpežljivo posluša in jim o Jezusovem daru Cerkvi in človeštvu veliko pove. Dobrohotna beseda večkrat pade v sprejemljivo dušo. Težave in pomisleki padajo — včasih po hudih notranjih bojih — in tako ta ali oni po dolgih letih ponovno začne z osebno zavzetostjo redno obiskovati nedeljsko sv. mašo.

svoje drage, domovino, svet?

Z nalbožno strokovnim izrazom se temu pravi obiskati Najsvetejše. A zakaj ne bi rekli z moderno domačnostjo tudi: stopiti na kavo k večnemu Prijatelju?

Če ne zaradi drugega, zato, da mu rečeš hvala, da si je izmislil nekaj tako čudovitega: da je za našo lakoto po večnem hotel postati kruh in vino.

Alojz Rebula

SREČANJE S KRISTUSOM

Razvrednotenje svete maše ali...?

Lojze ima pred seboj tri družine iz svoje vasi. Boli ga njihov malomaren odnos do najsvetejše daritve.

Na vikend se bodo odpeljali. Naredili so podroben program za soboto in nedeljo. Nedeljske sv. maše ni v njem. Če bi kdo trdil, da niso dobri katoličani, bi slabo naletel.

Družina je ostala doma. V soboto so dolgo v noč sedeli pred televizorjem. Vsako jutro je zaradi službe treba zgodaj vstati. Kdo bi zameril, če bodo v nedeljo nekoliko poležali v postelji? Nato je treba pospravljati, prati, kuhati, pregledati neprebrane časopise. Popoldne pridejo obisk. Za nedeljsko sv. mašo pravzaprav niti časa ni. Nihče se zaradi tega ne vznemirja, čeprav so bili vsi krščeni in pri birmi, pa tudi cerkveno bi bili radi pokopani.

Tretji primer: Sina so poslali k sv. maši. V šolo hodi in tudi k verouku, ker bo prihodnje leto šel k sv. birmi. Župnik pa je siten in zahteva, da otroci, ki hočejo k sv. birmi, hodijo tudi k nedeljski maši. Fant je prišel do igrišča, kjer so živahno nabijali žogo. Kako naj gre mimo? Uvrstil se bo med gledalce, morda celo med igralce. Sicer pa... saj tudi starši danes ne bodo videli cerkve. Starejša hčerka tudi

ne, ker je bila že pri birmi.

Lojze ima v rokah najnovejšo številko nekega slovenskega župnijskega lista. Namenjen je trem župnijam skupaj. Oči se posebej ustavijo pri statističnih podatkih za vse tri župnije. V prvi je pred 15 leti hodilo k sv. maši 17, danes pa le še 10 odstotkov katoličanov, v drugi je v 15 letih padel odstotek od 11 na 6, v tretji pa od 12 na 9. In kaj bo čez 10, čez 50 let? Hvala Bogu, druge številke niso tako porazne.

Kako gledajo na mašno daritev vsi tisti katoličani, ki so jo brez posebnih pretresov množično opustili? Očitno jim ni nobena posebna vrednota več.

Tudi tisti, ki sicer bolj ali manj redno hodijo k sv. maši, imajo različen odnos do nje. Nekaj odlomkov pisem iz mladinskega mesečnika Ognjišče naj to pojasni:

„Šel sem zdoma z namenom, da grem k nedeljski maši. Priдруžil sem se stoječim pred cerkvijo. Ko se je maša začela, sem nagovoril prijatelje, za katere sem vedel, da hodijo v cerkev: 'Gremo naprej?' Nekateri so se res napotili, drugi pa so rekli: 'Naj mine pridiga, potem pa pridem, se mi zdi preveč dolgočasno poslušati župnika.' Tretji pa so raje zavili v gostilno in prišli ven tik pred koncem maše, da so lahko opazovali mimoidoča dekleta. Mene so pa ravno pridige zanimale in prevzele. Rad sem jih poslušal, pa tudi marsikdaj

mi pridiga seže do dna duše“ (10/1971, 4).

„K maši hodim redno, toda ne morem pri njej sodelovati. Ne morem in ne morem misliti na to, kar se dogaja. Tako mi pri maši postane dolgčas. Mislim, da k temu pripomore tisto ponavljanje enih in istih besed vsako nedeljo. Vem, da bi mi vse to moralo biti sveto, a kaj morem. Samo enkrat je bilo zares čudovito. V sebi sem občutila srečo, ko sem si jo predstavljala kot bližino Boga... Kaj naj naredim, da bom z veseljem hodila k maši?“ (1/1972, 53).

„Nisem sposobna sodelovati pri maši, mehanično ponavljam obrazce. Želim si prejeti Jezusa, zavedam pa se, da nisem vredna pristopiti h Gospodovi mizi. Boste morda vprašali, zakaj? Ne morem več moliti, niti se ne potrudim. Včasih je bila maša zame doživetje. Danes se dolgočasim, gledam na uro, opazujem pobožne duše“ (12/1977, 5).

Kaj je z nedeljsko sv. mašo? Je večini sedanjih kristjanov postala tujek, s katerim nimajo kaj početi? Za mnoge očitno ni več vrednota, ki bi jo vključevali v svoje življenje. Človek se odloča za tisto, kar mu je vrednota. Če mu je hiša velika vrednota, si jo bo kljub mnogim žrtvam postavil. Če je to avto, tudi podražitev bencina ne bo preprečila nakupa.

Vsi smo del tega sveta, vsi smo v nevarnosti, da bo mašna

daritev tudi za nas, čeprav morda vsak dan mašujemo, ali smo pri maši in obhajilu, doživela na borzi našega razuma in srca zaskrbljujoče razvrednotenje.

Tudi tu velja staro pravilo: česar prej ne poznamo, ne moremo ljubiti. Kdo more reči, da evharistično skrivnost, ta „čudež vseh čudežev“ (sv. Tomaž) dovolj pozna? A ne gre le spoznavanje iz knjig in člankov, ampak še bolj za tisto spoznavanje, ki ga more nuditi le dejavno sodelovanje z mašno daritvijo in življenje iz nje. Spoznanje, ki je končno božji dar, milost.

KAJ MI POMENI KRISTUS?

Lojze se dobro zaveda, da bi morali začeti z vprašanjem: „Kaj mi pomeni Kristus?“ Če ima Kristus malo prostora v našem življenju, ga tudi njegova daritev ne more imeti. Le v primeru, da se ga z vero, upanjem in ljubeznijo oklepamo kot pravega Boga in človeka ter svojega Odrešenika, nam bo svečo tudi njegovo naročilo: „To delajte v moj spomin!“ Kako naj bo naša ljubezen do njega iskrena, če niti te njegove oporoke, njegove poslednje volje, ne izpolnjujemo ali le na pol? Ako se dva človeka iskreno ljubita, tudi njuni volji hočeta isto. Ali je Kristusova daritev za nas največja vrednota, je odvisno od odgovora na vprašanje, ali je Kristus naša največja vrednota. Nas njegova čudovita osebnost sploh

danje branje in premišljevanje evangelija, redna poglobljena molitev, neprestano prizadevanje za izpolnjevanje božje volje, dobra priprava na vsako sv. mašo in dejavno sodelovanje pri njej ter življenje iz mašne daritve. Te zdravila niso pregrenka za tistega, ki je z božjo pomočjo vsaj nekoliko zaslutil pravo veličino evharistične skrivnosti.

Pri sv. maši in posebej pri sv. obhajilu gre in mora iti za najtesnejše osebno srečanje kristjana s Kristusom in njegovim odrešenjskim delom. Takšno srečanje nikakor ni in ne sme biti nekaj bežnega, ampak mora kristjana do dna duše pretresti. To je ideal.

Kdaj pretrese? Brez vedno globlje vere, upanja in ljubezni do Kristusa ne bo vedno tesnejšega sodelovanja z njegovo daritvijo.

Kdor se med mašo dolgočasi, bo moral napraviti temeljit pregled svojega duhovnega zdravstvenega stanja, če ni morda njegove vere, upanja in ljubezni do Kristusa že temeljito razjedel rak dolgočasje in brezbržnosti, ki utegne biti še nevarnejši od običajnega raka. K sreči je rak dolgočasje ozdravljiv.

Potrebno je, da storimo vse, kar je v naši moči, in uporabljamo božja zdravila. Zdravniški recept predpisuje naslednja glavna zdravila, ki pa jih je treba jemati strogo po navodilih: vsak-

Tisto, kar je Jezus izvršil pri zadnji večerji in nato naslednji dan na krvavi način na križu, pri sv. maši na zakramentalni način obnavljamo v njegov spomin. Ko ga ljubimo, se ga radi spominjamo. Pa ne le njega, temveč vsega, kar je v zvezi z njim, zlasti vse njegove dejavnosti. Mašna daritev je spominska slovesnost. Pri njej se spominjamo celotnega Kristusovega zemeljskega življenja, posebej njegovega trpljenja, smrti in vstajenja. Pri vsaki sv. maši namreč „obhajamo spomin odrešilnega trpljenja, vstajenja od mrtvih in slavnega vnebohoda Kristusa“ (tako v prvi evharistični molitvi; pri drugih podobno). Pri komer ljubezen do Kristusa ni prazna bese-

da, se bo z velikim veseljem dejavno udeleževal daritve v njegov spomin. K temu ga bo priganjala hvaležnost za ljubezen brez primere, ki nam jo je Kristus s svojo smrtjo na križu skazal do konca. Kako se Kristusu učenec tega ne bi z ljubečo hvaležnostjo spominjal?

A ne gre samo za navaden spomin. Mnogo več. S pomočjo naše daritve Kristusova daritev na križu traja skozi vse veke. V zvezi za prenovo Cerkve na Slovenskem je glede sv. evharistije zapisano tudi tole: „Pri njej gre za spomin Kristusove smrti in vstajenja, ki ga je Gospod zaupal svoji Cerkvi. Pri obhajanju Gospodovega spomina ni glavni namen, da bi se le spominjali preteklega odrešenjskega dejanja. Najpomembnejše je, da smo z obhajanjem evharistije navzoči pri Kristusovem odrešenju, ki ga Bog prav sedaj daje, in postanemo tega odrešenja tudi deležni. Po evharistiji na ta način postaja v vsakem kraju in času dejavno navzoča Kristusova velikonočna skrivnost in prejemo njene sadove. Tako se vsakokrat, ko se na oltarju obhaja kalvarijska daritev, dopolnjuje naše odrešenje.“

Pri sv. maši se približamo srčiki krščanstva: Kristusovemu odrešenju. Bolj osebno povedano: Kristusu, ki odrešuje. Nikjer tako kakor pri evharistiji. Sv. maša je bližnjica h Kristusu Odrešeniku.

Evharistični rožni venec

Včasih so ljudje molili tudi evharistični rožni venec. Morda bo kdaj tudi v naši družini čas zanj — vsaj za dobro spremenbo v evharističnem letu. Zato ga navajamo:

- ki v svetem Rešnjem telesu naše duše nasičuješ,
- ki v svetem Rešnjem telesu naše duše razsvetljuješ,
- ki v svetem Rešnjem telesu naše duše tolažiš,
- ki v svetem Rešnjem telesu naše duše večnega ognja varuješ,
- ki se v svetem Rešnjem telesu usmili vernih duš v vica.

Mašno daritev bomo cenili, kolikor cenimo Kristusa kot svojega Odrešenika. Kolikor imamo lakote in žeje po njegovi odrešilni jedi in pijači, ki je on sam. Če mislimo, da odrešenja ne potrebujemo, ako smo prepričani, da se v tem stoletju silnega napredka znanosti in tehnike z nujno pomočjo sami odrešujemo, potem za nas sv. maša ne more imeti kake posebne vrednosti. Tudi tu velja Kristusovo sporočilo: „Zdravnika ne potrebujejo zdravi, ampak bolni. Nisem prišel klicat pravičnih, ampak grešnike“ (Mr 2, 17). Le če se zavedamo svoje majhnosti in grešnosti, če se nimamo za zdrave, temveč bolne, bomo pri mašni daritvi iskali Odrešenika in Zdravnika.

Ciril in Metod - naša sveta učitelja

Na proslavi 1100-letnice Metodove smrti v Slovenski hiši 17. XI. 1985

Pred 1000 leti je bilo zapisano:

„Če vprašaš knjižne Grke: Kdo vam je sestavil pismenke ali knjige prevedel, ali kdaj, tedaj bodo le redki znali odgovoriti. Če pa vprašaš pismene Slované: Kdo vam je izumil pismenke ali knjige prevedel, tedaj bodo vsi znali odgovoriti: sveti Konstantin, filozof, imenovan Ciril, nam je sestavil pismenke in knjige prevedel in njegov brat Metod. Če vprašaš, kdaj, ti vsi vedo odgovoriti: v času grškega cesarja Mihaela, moravskega kneza Rastica in Koclja, kneza Blatenskega Kostela.“ (GR 197)

Ta odlomek iz stare Hrabrove „sijajne obrambe“ glagolice je izraz „hvaležnega in pohvalnega“ spomina, ki sta ga hranila na svoja vodnika in vzornika njuna učenca Naum in Kliment (GR 198).

Govore nam pa te besede tudi o spočetju slovenske književnosti, o pričetkih našega pisanega jezika, ki je izšel iz zamisli svetega moža Konstantina, iz vztrajnosti njegovega svetniškega brata Metoda pa iz jasnovidnosti in volje slovenskega kneza Koclja.

Takrat, v drugi polovici 9. sto-

letja, smo živeli Slovenci v dveh državnih enotah: Karantaniji in Panoniji. Vladar Panonije, knez Kocelj, je bil poleg moravskega vladarja Rastislava steber, na katerega sta se opirala pri svojem apostolskem delu naša velika učitelja Ciril in Metod.

Bila sta Grka, doma iz Soluna, kjer je po besedah bizantinskega cesarja Mihaela III. bila slovenska govorica splošno znana. Takole pravi v nagovoru Konstantinu: „Vzemi s seboj opata Metoda in pojdi! Vidva sta namreč Solunčana in vsi Solunčani čisto slovansko govore.“ (K 17)

Tako sta na povabilo moravskega kneza in na prošnjo bizantinskega cesarja odšla na apostolsko pot med slovanske rodove srednje Evrope.

Nista stopala v neznano. Na poslanstvo sta se temeljito pripravila. V tej skrbni organizaciji apostolskega podjetja je razvidno, kako lepo sta se brata dopolnjevala; med tem ko sta imela različne naravne darove in talente, ju je povezovala goreča bratovska in krščanska ljubezen.

Metod, starejši od obeh, je bil sicer menih, a predno je odšel v samoto, je opravljal drugačno

službo. Imel je pravno-juridično izobrazbo ter bil tudi po naravi — organizator. Cesar ga je še mladega imenoval za vladarja neki slovanski pokrajini v bizantinskem imperiju (K 9). To mesto je Metod po desetih letih vladanja zapustil in se umaknil v samostan.

Če je Metod služil deset let svojim podložnikom in cesarju kot miroljuben vladar ter pravičen sodnik, pa je Konstantin posvetil svoje življenje od vsega početka „božji Modrosti“ (K 10).

Ljubezen do Modrosti je prevod grškega izraza „filozofija“. Sveto pismo stare zaveze enači Modrost s krepostnim, bogoljubnim življenjem, med tem ko „Nova zaveza uči, da je Kristus učlovečena božja Modrost“ (GR

21). In tej velikj Modrosti je mladi Konstantin posvetil svoje življenje in svoje talente.

Prepričanje, da je filozofija tesno povezana s krščansko svetostjo, je Konstantin izrazil v besedah, da „hoče s filozofijo iskati ‘pradedne časti’.“ (Gr. 22)

Misel o pradednih časteh je razvil mladi filozof že kot odposlanec bizantinskega cesarja na dvoru hazanskega kana. Ko so ga vprašali, „kakšna je njegova čast“, da hoče sedeti ob kanu, je odgovoril:

„Deda sem imel zelo velikega in slavnega, ki je stal blizu cesarja, a je dano mu slavo prostovoljno zavrgel in bil izgnan. In prišedši v tujo deželo, je obubožal — in tam me je rodil. Jaz pa sem iskal prejšnjo PRADEDOVO ČAST in nisem drugega dosegel: kajti Adamov vnuk sem.“ (Gr 43)

Tudi v slovenskih „brižinskih rokopisih“, katere je okrog leta 890 napisal po Ciril-Methodovi predlogi neimenovan misijonar, naletimo na podobno misel. Nauk svetih bratov je potemtakem deloma zapisan v našem jeziku — in to v času, ko so veliki zahodnoevropski narodi komaj imeli zapiske v svojih jezikih.

V na videz preprostem Cirilovem nauku o „pradednih časteh“ se skriva bogastvo resnic, ki prepletajo ves apostolski nauk svetih bratov, a katere odkriva sodobnost — kot nove in „revolucionarne“.

Poudarek, da smo ljudje po Adamu bratje in njegovi dediči, nas opominja, da imamo vsi pravico do enakih časti. Ta enakost, ki izhaja iz časti človekove osebe, pa se razteza tudi na narode, na njih jezike in kulturo, ter istočasno ustvarja dolžnosti. Ker smo po očetu Adamu prejeli čast njegove dediščine, smo prejeli tudi odgovornost zanjo. Enakost pravic nalaga človeku enakost dolžnosti.

Ta preprosta resnica je temelj vsake resnično demokratične družbene ureditve, pa tudi osnova mednarodnega sožitja.

— — —

Ko sta sveta brata pripravljala svoj apostolski načrt za delovanje med Slovani v srednji Evropi, sta postopala goreče, premišljeno in temeljito. Nič ni zanesenjaškega v njunem delu. Vsak njun korak je izraz modrosti in odločnosti.

V mislih sta imela velik načrt, vreden mož, ki sta bila državnik — filozofa — svetnika.

Ta slovanski načrt je obsegal naslednje točke:

Prvič — dati Slovanom kulturo, ki naj sloni na njihovem jeziku. Jezik naj bo izražen s posebno abecedo, kot simbolom kulturne enakopravnosti z Grki, Latinci, Armenci, Sirci, Kopti, Hebrejci in Arabci, ki so svojo narodno samobitnost potrjevali s svojo kulturo in jo izražali z lastno pisavo.

Drugič — organizirati Slova-

nom lastno cerkveno pokrajino in hierarhijo — kot nositeljico krščanske kulture, varuhinjo narodnega življenja in politične neodvisnosti. (K 18)

Za izvedbo tega načrta sta potrebovala ne le zaslombe bizantinskega cesarja, temveč pomoči slovanskih vladarjev pa razumevanje in odobritev sv. očeta v Rimu.

Odšla sta torej na pot — s slovanskim prevodom nedeljskih evangelijev, s prevodom bizantinskega zakonika in z relikvijami sv. Klementa — mučenca, ki sta jih namenila ponesti v Rim (K 18).

Bila sta pripravljena za oznanjanje Kristusovega nauka, svobodnim, v skladu s svojim cesarjem in v edinosti s Petrovim naslednikom.

Ko sta dospela na svoje misijonsko izhodišče, Veliko Moravsko kneza Rastislava, sta nemudoma pričela z oznanjevanjem evangelija in s poučevanjem. Učence sta razdelila v dva odseka:

— **semenišče** za duhovniški naraščaj je vodil sv. Ciril, medtem ko je

— **šola za državno pravo** potekala pod vodstvom sv. Metoda (K 21).

S tem sta dokazovala, da v nasprotju z nemškimi misijonarji ne iščeta spreobrnjenja posameznikov, ki naj bi z vero zamenjali tudi narodnost in kulturo, marveč da sta apostola in učitelja NARODOV.

Slovani naj bi rasli med latin-skim zahodom in grškim vzho-dom kot samostojna kulturno-po-litična enota, s svojo cerkveno organizacijo in liturgijo, vendar v tesni povezavi z Rimom, ki je srce krščanstva.

To je njun „miroljuben način grajenja Cerkve“, o katerem go-vo-ri Janez Pavel II. v letošnji o-krožnici „Slavorum apostoli“. Na-pisana je bila ta okrožnica ob spominu na 11. stoletnico smrti sv. Metoda, ki je od 31. decembra 1980 skupaj z bratom Cirilom sozave-tnik Evrope po odločitvi istega papeža.

Od kod ta čast? Od kod ved-no večji pomen dveh Grkov, ki sta postala učitelja in apostola Slovanov?

Sv. oče odgovarja v omenjeni okrožnici: „Premišljeno delova-nje, globok in pravoveren nauk, uravnovešenost, zvestoba, apo-

stolska gorečnost in pogumna velikodušnost...“ (SA 7) svetih bratov so imele za posledico „...priznanje in zaupanje rims-skih papežev, carigrajskih pa-triarhov, bizantinskih cesarjev in knezov novih slovanskih ljud-stev.“ V teh papeževih besedah je zgoščeno bistvo njunega mišljenja, čutenja in delovanja, ki vzbuja občudovanje in zaupanje in zaupanje tudi sredi zmedene-ga — sodobnega sveta.

Viri:

Janez Pavel II., „Slavorum Aposto-li“ (L'Osservatore Romano 14-7/85) (SA).

Dr. Franc Grivec, Sv. Ciril in Me-tod, Celje 1963 (Gr).

Dr. St. Kahné, Naša učitelja sv. Ci-ril in Metod, Trst 1963 (K).

(Konec prihodnjič)

Mednarodni kongres „Krščanstvo med Slovani“

V okviru proslav, ki so se vršile v letu ob sklepu jubilejnega Meto-dovega leta, je imel posebno vidno mesto mednarodni kongres „Krščan-stvo med Slovani“, ki je od 8. do 11. oktobra potekal v prostorih pa-peške univerze Urbaniane.

Dolgotrajna priprava in ude-ležba številnih priznanih strokov-njakov je zagotovila visoko znan-stveno raven kongresa. Po rodu

Grku, po srcu Slovana, z rimskim kanoničnim poslanstvom, sta sv. Ci-ril in Metod zgled univerzalizma, ki odstranja ovire, ugaša sovraštva in vse povezuje v ljubezni Kristusa, vesoljnega Odrašenika. Svojo du-hovno podobo današnja Evropa dol-guje njima, ki sta skupaj s sv. Be-nediktom njena sozave-tnika. Če je res, da duhovne Evrope ne moremo razumeti brez krščanstva, potem je tudi res, da solunska brata, slovan-ska apostola pripadata celotni Ev-ropi.

Ali si razvojni nauk in vera res nasprotujeta?

Čeprav je komaj verjetno, je vendarle res: pred kratkim se je pri prijatelju duhovniku oglasil srednješolec in mu potožil o verskih težavah, ki mu jih je povzročila učiteljica kemije in biologije, ko je razlagala, kako ti vedi dokazujejo, da ni Boga. Ob tem bi človek pomislil, da v naši sicer tako „napredni“ družbi nekateri še vedno živijo v preteklem stoletju, če mislijo, da lahko s kemijo in biologijo dokazujejo, da ni Boga, pa čeprav to ni v nasprotju le z znanostjo, marveč tudi z vsemi tistimi izjavami o vzgoji v šoli, kjer je rečeno, da nima na-

mena reševati verskih vprašanj in rušiti verskega prepričanja učencev. Za naše razmere je tudi značilno, da so me prosili, naj ne napišem fantovega imena. Verjetno so se bali, da bi mu to utegnilo škodovati. Tudi me ne bi preseñnetilo, če bi me kdo sedaj obtožil, da zlonamerno posplošujem posamične pojave. V resnici pa tega dogodka ne omenjam, ker bi hotel škodovati dobremu imenu naše šole, pač pa preprosto zato, ker bi se rad opravičil, da se lotvam vprašanja, ki ga imajo v vsem zares naprednem svetu že zdavnaj za zastarelo, namreč vprašanja o veri in naravoslovnem nauku o razvoju (nauku o evoluciji).

Najprej pa moramo priznati, da smo si nekaterih težav krivi tudi kristjani sami. Spočetka so se namreč nekateri razvojnemu nauku upirali, ker so res mislili, da ni združljiv z vero. Pa tudi nekateri zagovorniki so mislili, da imajo v rokah učinkovito orožje proti veri v Boga Stvarnika, čeprav sam Darwin, ki je začetnik tega nauka, tega ni nikoli počel. A že proti koncu preteklega stoletja je postalo obojnim v glavnem jasno, da med vero v Stvarnika in naukom o razvoju ni nobenega pravega nasprotja. Še več, celo nekateri cerkveni očetje

(npr. sv. Avguštín) so že slutili nekaj podobnega.

Najprej moramo vedeti, da svetopisemsko pismo ni naravoslovna knjiga. Obravnavati hoče verska in moralna vprašanja. Ta pa so trajna in se ne menjujejo tako kot znanstvena. Kaj smem upati, čemu živim in kako naj živim, da bo življenje vredno, da ga živim — ta vprašanja ne zastarijo. Zato v svetem pismu res ne najdemo takih nauk, kot nam jih danes ve povedati naravoslovje. Vendar pa naravoslovju in znanosti nasploh sveto pismo nikakor ni sovražno. Govori o Bogu, ki je počelo ali izvor vsega, kar je. Še več. Govori o človeku, ki je Božji sodelavec in ki mu je Bog izročil v odgovorno oskrbo svet, da ga spoznava in nato pravično in odgovorno gradi naprej. Svetopisemski Bog ni ljubosumni in nezaupni mojster, ki misli, da mora vse napraviti sam. Svetopisemski Bog je živo nasprotje tega, kar je Bog svobode, zaupanja in odgovornega sodelovanja. Sveto pismo nam torej prikazuje Boga ne samo kot stvarnika stvari, marveč še bolj kot stvarnika njihove lastne ustvarjalnosti. Zato Bogu ni treba vedno sproti posegati in nekaj popravljati. Če bi bil tak, bi na primer kemija in biologija res morali vedno znova naleteti nanj, oziroma kemije in biologije sploh ne bi bilo, ker Bog ljudi ne bi postavil za svoje sodelavce. V tem primeru bi bili ljudje zgolj lutke brez svobode in lastne ustvarjalnosti.

Svetopisemski nauk o stvarjenju pa temu nasprotno zelo močno poudarja določeno samostojnost sveta in svobodno ustvarjalnost človeka, ki je Bogu podoben prav po tej svoji sicer ustvarjenosti, a vendar resnični ustvarjalnosti. Zato lahko v tej luči tudi razumemo, da je Bog ustvaril ustvarjalno tudi naravo. Ustvaril jo je kot nekaj dinamičnega, nekaj, kar se izpopolnjuje in teži k vedno večji popolnosti. Zato je normalno, da naravni dogodki potekajo po svojih zakonih in da se življenje razvija v vedno popolnejša živa bitja. S tem seveda ne trdim, da je tako versko gledanje na naravo znanstveno dokazljivo. Trdim samo, da je takšen pogled na svet vsaj toliko združljiv z znanostjo kot ateističen. Če Bog ne posega vedno sproti v naravo in njen razvoj, je to mogoče samo zato, ker je tako popoln stvarnik, da lahko ustvari naravo, ki se nato sama razvija naprej, kot je ustvaril človeka, ki se je sposoben in dolžan izpopolnjevati.

Zakaj pa je potem v svetem pismu vendarle govor o nekem stvarjenju? Zato, ker je s tem povedano predvsem nekaj o človeku, nekaj, česar znanost sama po sebi ne more nikoli spoznati. Smisel in namen vsega stvarstva je človek. Vse je ustvarjeno zanj. Zato si človek sme naravo podrežati, ljudi pa si ne sme podrediti ali jih izkoriščati nihče. Svetopisemski nauk o stvarjenju je hkrati tudi nauk o človekovem dostojanstvu.

V tej luči pa sedaj razumemo pravi pomen svetopisemskega nauka o stvarjenju. Verniki trdimo, da govornica znanosti najpomembnejšega o človeku ne pove. Če bi bila zadnja beseda o svetu in njegovem razvoju beseda znanosti, potem bi bila slepa narava vladarica nad človekom. Potem zadnjega velikega smisla našega življenja ni. Potem zadnja beseda nad svetom ni ljubezen, ni dobrot, ni stvariteljska radodarnost, ni zastonska velikodušnost, marveč nesmiselno in slepo poigravanje brezosebnega veselja s samim seboj. Potem tudi ljudje nismo (božji) otroci, rojeni iz ljubezni in hoteni iz očetovske življenjske radodarnosti, marveč smo samo najdenčki, ki nas nihče ni hotel in zato tudi ne vemo, zakaj in čemu smo tu. Potem tudi ta lepi razvoj, ki nam ga odkriva znanost, izgubi smiselno

— pojav človeka. Potem tudi ni videti, od kod in zakaj tisto uporno teženje narave po vedno višjih oblikah življenja, po vedno večji popolnosti.

Na božični praznik, ki nam med drugim govori tudi o tem, da je biti človek nekaj tako velikega, da se niti Bogu ni zdelo nevredno postati človek, beremo tudi prve besede Janezovega evangelija: „V začetku je bila Beseda...“ V začetku nas vseh je beseda, je osebna ljubezen in ustvarjalno hotenje Nekoga, očetovska radodarnost in njegova razsipniška velikodušnost. O njej nam pa po svoje govori tudi narava z obiljem svojega življenja, brstenja in ustvarjalnega zagona. O vsem tem znanost ne more vedeti ničesar, ni ne za in ne proti. Zato je verski pogled na življenje popolnoma združljiv z znanostjo.

Pri nas so nekateri politiki že večkrat zagotovili, da vzgoja v šoli nima namena rušiti vere učencev. Verni učitelji ne smejo vsiljevati svoje vere, neverni pa ne svoje nevere. Če se to vseeno kdaj zgodi, je dolžnost vernih staršev, da nastopijo proti temu. Saj je tudi v listini osnovnih človekovih pravic zapisano, da „mora izobrazba pospeševati razumevanje, strpnost in prijateljstvo nad vsemi narodi in med rasnimi in verskimi skupinami“ in da „imajo starši prvo pravico do izbire vrste izobrazbe za svoje otroke.“

Anton Stres

kaj pravite?

Kaj uči vera o nastanku življenja na zemlji?

Vera samo to uči, da je Bog vir vsega bitja na svetu, torej tudi vsega življenja. Ni pa Bog človeku posebej razodel, kako je nastalo prvo življenje na zemlji. Kristjana vera torej ne obvezuje, da bi veroval v neposredni poseg Boga pri ustvaritvi prvega živega bitja. Izvzeta je človeška duša, katero Bog in sicer vsako posebej, ustvari, ko so tvarni pogoji za to — kadar se združita dve klici celici novega človeka. Lahko smo torej dobri kristjani, če zagovarjamo mnenje, da se je življenje razvilo samo po sebi iz nežive stvari. Seveda bomo morali tudi za to mnenje imeti dokaze, dokler teh nimamo, bomo pač morali reči: ne vemo, kako se je življenje na zemlji začelo.

Kaj pa znanost o tem pravi? Na noben način še ni dokazano (in verjetno tudi nikdar ne bo), da se je življenje razvilo samo od sebe iz stvari, torej brez posebnega božjega posega. Začetek življenja na svetu je velika skrivnost tudi za znanost. Vsi priznajo, da je bila zemlja v začetku goreča masa, v kateri ne bi zdržala nobena živa celica. Ali je prva živa kal prišla od kakšnega drugega nebesnega telesa (zvezde ali planeta)? S tem bi problem le prenesli iz zemlje v vesoljstvo, ne bi ga pa rešili, ker so tudi tam vladali enaki nevzdržni pogoji za vsako življenje. In kako naj bi vzdržalo silen mraz, ki vlada v vesolju? Še bolj pa, kako naj bi vzdržalo ultravioletne žarke, o katerih je znano, da uničijo neusmiljeno vsako življenje?

Nekateri učenjaki so mnenja, da življenje vznikne samo od sebe v določeni materiji, ko je ta na določen način sama v sebi organizirana, razmeščena. Iz slučajnega ubranega srečanja brezštevilnih atomov, ki sestavljajo celico, naj bi spontano vzniknilo prvo življenje. Tako bi se dalo torej v laboratoriju „ustvariti“ življenje. A ta možnost je tako majhna kot je majhna verjetnost, da bi se sestavilo celo sveto pismo tako, da bi kdo na slepo in brez reda jemal črke iz vreče, v kateri bi bile v milijonih brez vsakega reda nametane. Verjetno nikdar ne bomo vedeli z

gotovostjo, kako je prvo življenje nastalo.

Slišim ugovore proti spovedi, kot na primer: spoved je nekaj protinaravnega; iznašla jo je Cerkev; zadosti je, da se človek izpove naravnost Bogu brez posredovanja kakšnega človeka; je preveč poniževalno, da mora človek poklekniti pred duhovnika, ki je konec koncev človek kot vsak drug, včasih celo tak grešnik kot spovedenec sam.

Večina teh ugovorov prihaja iz ust ljudi, ki ne hodijo k sv. spovedi. Ali pa od ljudi, ki se jim zdi preponiževalno, da bi svoje najskrivnejše tajnosti vesti odkrivali drugim ljudem. V resnici pa spoved odgovarja enemu najbolj temeljnih teženj človeškega srca. Po slabem dejanju se človeku oglasi vest in v njej se dejansko oglašča Bog. Če se človeku upira, da bi se dal soditi drugemu človeku, pa vendar čuti, da tudi ne more biti sam svoj sodnik, ker se ni pregrešil proti samemu sebi, temveč proti Bogu. Ko se v strahu umika preizkušnjo čemu božjemu pogledu, se pa hkrati z zaupanjem ozira v njegovo očetovsko dobroto. Zato išče nekoga, ki bi mu v imenu božjem odpustil greh in ga pomiril. Po drugi strani pa grešnik čuti potrebo, da zaupa drugim tudi najbolj intimne tajnosti. Prenekateri duševne bolezni imajo svoj izvor prav v tem, da ljudje predolgo nosijo sami v sebi težke in bo-

leče tajnosti. Ta ugotovitev moderne psihiatrije samo potrjuje, kako je spoved grehov človeku nekaj naravnega.

Vsak greh razžali Boga, je pa hkrati tudi žalitev vse Cerkve. Vsak greh žali vso Cerkev in ji povzroči duhovno škodo. V skrivnostnem telesu Kristusovem — Cerkvi — velja zakon: vsaka duša, ki se dvigne, dvigne hkrati vse ostale; vsaka duša, ki pade, povzroči škodo vsem drugim. Podobno kot je v človeškem telesu: če zboli en ud, se vse telo počuti slabo. Zato se grešnik-kristjan ne obtoži samo pred Bogom, temveč tudi pred duhovnikom, ki predstavlja svoje brate kristjane; je njihov zastopnik, ki ima nalogo, da ugotovi grešnikovo kesanje in njegovo voljo do poboljšanja ter ga rehabilitira.

Kdor čuti takšne težave s spovedjo, verjetno nima zadosti močne vere in pripravljenosti za svesto srečanje z usmiljenim Bogom. Kdor ve, kaj je greh, ne bo tako rekoč stavljal pogojev Bogu, pod katerimi naj mu greh odpusti. Nasprotno, ko bi zahteval še tako težke pogoje za odpuščanje, bi rad vse sprejel, samo da bi se mogel spraviti z Bogom, in pridobiti nazaj z grehom izgubljeno njegovo prijateljstvo.

Lojze Kukovica

Izjava Slovenskega narodnega odbora

Slovenski narodni odbor, ki že nad 40 let deluje z namenom, da slovenski narod ponovno zaživi v svobodi, ob spominu na prehojeno pot, ki gre od fašistično-nacističnega in komunističnega preganjanja pa vse do begunstva in zdomstva,

IZJAVLJA:

Slovenci zahtevamo zase politično, kulturno, versko in gospodarsko svobodo, ki naj temelji na spoštovanju človekove osebe.

Le v politični svobodi je mogoč naš resnični kulturni in gospodarski razcvet pa tudi nepristranska raziskava naše polpretekle zgodovine, ki naj osvetli z lučjo resnice vse prevare, katere namerno širi komunistični režim v domovini.

Slovenci hočemo državno samostojnost, da bo slovensko ljudstvo moglo s polno odgovornostjo odločati o svoji usodi, duhovno in stvarno napredovati ter izpolniti svojo zgodovinsko dolžnost.

O vstopu slovenske države v kakršnokoli zvezo držav ali v mednarodne tržne enote naj svobodno odloči narod sam, na podlagi svoje demokratične ustave; na enak način naj bo mogoč tudi njen izstop.

Slovenci, kjerkoli živimo, imamo naravno pravico do medsebojne povezave in svobodnega razvoja. Zato je dolžnost vseh rojakov pomagati bratom in sestram, ki se v zamejstvu bore za svoj narodni obstoj in za ohranitev tisočletne narodne dediščine.

Pot do svobode, samostojnosti in združitve je mogoča le v složnem nastopu vseh slovenskih demokratičnih sil. Vemo, da nam svobode ne bo nihče podaril, da pa jo bomo združeni z vztrajnem delu in boju dosegli, ker nam po pravici pripada.

V novi družbeni ureditvi naj bo temeljnim vrednotam osebnega dostojanstva, družine in naroda vrnjeno prvenstveno mesto, katerega je Slovincem iztrgala marksistična ideologija s pomočjo državnega nasilja. Ta naloga naj bo zaupana svobodnemu delovanju družbenih, kulturno-moralnih silnic.

Ob pogledu na stanje, v katerem trpi slovenski narod nad 40 let,

OBTOŽUJEMO

komunistično partijo in njene voditelje pred sedanjimi in bodočimi rodovi:

Pod pretvezo „narodne osvobodilne borbe“ so pognali v brato-

morno revolucijo tisoče zavednih rojakov, ki niso sprevideli njihovega resničnega totalitarnega namena, druge pa so s krvavim nasiljem prisilili v samoobrambo.

Krivi so pokola razoroženih Domobrancev in drugih množičnih pobojev po koncu vojne in revolucije; odgovorni pa so tudi za usihanje narodove življenjske sile. S potujčevanjem in z načrtnim razslovenjenjem lastnega šolstva pehajo naš narod po poti razkroja.

Nasilno so upeljali in umetno vzdržujejo politično gospodarski sistem, ki je vir gospodarskega obubožanja, osebne neodgovornosti in npravnega propadanja.

Z vsiljevanjem materializma slabijo narodni čut za samoohranitev tako, da mnogi ne vidijo nevarnosti v duhovni praznini človeka in brezcilnosti velikega dela slovenskega ljudstva.

SLOVENKE! SLOVENC!

Sloveski narodni odbor poziva vse, ki ljubijo svoj narod, ki hočejo živeti svobodno na slovenski zemlji, ki se zavedajo, da komunistična manjšina nima pravice uklepati rojakov v jarem totalitarizma in izrabljati slovensko delo za svoje privilegije:

Združimo se v zahtevah po slovenski svobodi in samostojnosti, da zagotovimo svojemu narodu življenje in rast, čeprav smo v preteklosti morda iskali slovensko blaginjo po različnih poteh! Rešimo iz narodne preteklosti skupne vrednote, da jih vzajemno in svobodno poneseemo v prihodnost novim rodovom!

V ta namen naj se znotraj in zunaj meja slovenske republike poživi razgovor o naši prihodnji pluralistični družbeni ureditvi in o poti, ki naj nas pripelje do nje. Demokratične stranke in gibanja naj razširijo svoje delo, kjerkoli živi slovenski rod, ter naj veliko dušno podpro rojake, kateri ohranjajo sredi komunističnega totalitarnega sistema vero v demokratizacijo Slovenije.

Za Slovenski narodni odbor

Rudolf Smersu
predsednik
član načelstva SLS

dr. Ludvik Puš
tajnik
podnačelnik SLS

dr. Peter Urbanc
tajnik
član izvršnega odbora SDS

STANOVI KRŠČANSKEGA ŽIVLJENJA

Kristjan se od drugih ne razlikuje po posebnem načinu življenja. Že od začetka krščanstva je apostol Pavel vabil prve kristjane, naj ostanejo v tistem načinu življenja, v katerem so bili dotlej. Vsaka oblika življenja in sleherni poklic, če sta le v skladu z zahtevami moralne vesti, imata državljansko pravico v Cerkvi, kjer v enotnem in vendar raznoličnem telesu obstoji mnogovrstnost opravil in služb, ki jih je Bog določil v skupni blagor. Kjerkoli kristjan je, povsod izpričuje svojo vero, upanje in ljubezen. Tako z zglednim izvrševanjem svojega poklica in življenja v duhu evangelija kakor kvas in sol od znotraj prispeva k posvečevanju družbe in kulture.

Dva stanova pa kristjan posebej ceni. To sta: zakonski stan z družinskim življenjem in samski stan z Bogu in bližnjemu posvečenim življenjem.

Za veliko večino vernikov je zakon od Boga hotena in od Kristusa posvečena pot. „Zaradi tega bo mož zapustil očeta in mater,“ pravi Bog v sv. pismu, „in se bo pridružil svoji ženi in bosta oba eno meso.“ Krščanski zakon je celotna, zvesta in nerazvezljiva zveza, posvečena s svetim obredom, pri katerem Kristus posveti medsebojno obljubo zvestobe dveh ljudi. Zakon začenja krščansko družino, v kateri zakonci z veseljem, s čutom odgovornosti in z nesebičnostjo sprejemajo otroke, ki jim jih Bog da,

ter jih vzgajajo v veri in v ljubezni do bližnjega, v spoštovanju življenja in v svobodi. Otroci so kot božji dar nova posvetitev zakona, utrjujejo zakonsko vez in poglobljajo zvestobo zakoncev, ki z njimi množe božje ljudstvo na zemlji.

Niso pa vsi poklicani v zakon. Nekateri so poklicani, da ostanejo samski in se po Kristusovem zgledu vsega darujejo Bogu ter se posvete duhovni in telesni službi za druge. Na splošno to velja za duhovnike in številne laike, može in žene, ki si na različne načine prizadevajo, da bi živeli v Kristusovem duhu in zvesto pričevali za Kristusa med svojimi brati.

Pot krščanskega zakona kakor pot samskega stanu zahteva žrtve. Toda učencem, ki so bili spričo zahtev in veličine ideala presenečeni, je Kristus odgovoril: „Kar je nemogoče pri ljudeh, je mogoče pri Bogu.“ Sv. Pavel pa je razlagal: „Vsak ima svoj dar od Boga, eden tako, drug tako.“

(Tajništvo za nekrstjane pri apostolskem sedežu)

6. simpozij evropskih škofov

Janez Pavel II.: „Sredi prihodnjega stoletja bo v Evropi živelo še samo pet odstotkov svetovnega prebivalstva, če bo nataliteta tako nizka.“

Ko je sklepal delo 6. simpozija evropskih škofov (od 7. do 11. oktobra) v Rimu, je predsednik Sveta evropskih škofovskih konferenc (CEE), angleški kardinal Hume povzel glavne misli iz živahnih debat udeležencev, ki so zastopali 23 evropskih škofovskih konferenc. Potrebna je nova krščanska apologetika in znova bomo morali odkrivati izvore velikih vrednot evropskega humanizma. Vero in kulturo bo treba združevati tako, da se bosta obojestransko bogatili. Nove evangelizacije si ni mogoče zamisliti brez sodelovanja laikov, posebno žensk. Med zasedanjem so se udeleženci zavedeli razlik med vzhodno in zahodno Evropo, vendar so nekateri pojavi, kakor sekularizacija, laicizacija, pozitivni racionalizem skupni obema. V Cerkvi je potrebna edinstvo, tudi različna mnenja v nekaterih vprašanih naj k njej pripomorejo.

Ob sklepu je udeležence sprejel papež Janez Pavel II. in jim v daljšem govoru razgrnil svoj pogled na današnjo in jutrišnjo Evropo. Kako naj opišemo trenutek, ki ga preživlja, je dejal. Evropa, kakršna se je izoblikovala po vseh zapletenih dogajanjih tega stoletja, pomeni najbolj odločen izziv, kar jih je

kdaj poznala zgodovina, krščanstvu in Cerkvi, toda hkrati odpira nove in ustvarjalne možnosti za oznanjevanje in uteleševanje evangelija.

Pravkar končani simpozij evropskih škofov je sprejel ta izziv in je pripravljen preiskati do dna vse možnosti, kako bi današnjemu človeku predložili veselo novico o odrešenju. Ko začnemo novo evangelizacijo celine, jo moramo organsko in dinamično povezati s prvo evangelizacijo, kateri so dali krščansko jedro sozavetniki Evrope, sveta brata Ciril in Metod ter sv. Benedikt. Ti ostajajo tudi danes za nas navdihovalni vzorniki, zakaj oznanjevanju naj bi zaradi posebnih razmer, v katerih danes živi Evropa, ponudili novo ustvarjalno strnitev evangelija in življenja.

Z živim zgodovinskim čutom moramo zbirati bogato in mnogovrstno dediščino preteklosti, se z njo pogumno odpreti sedanjosti in z upanjem na dobro načrtovati prihodnost.

Prva pastoralna naloga je skrb za družino. Ne gre samo za dobro Cerkve, temveč celotne družbe. Mnogo držav je dovolilo splav. „Če se je država odrekla varstvu osnovne in svete pravice do življenja, da bi lahko služila neki namišljeni koristi skupnosti, je to zanjo poraz. Onem mora Evropa razmišljati. Ne sme si zatiskati oči pred padanjem natalitete in višjo starostno dobo prebivalcev in v teh dveh stvareh

gledati zdravilo zoper brezposelnost. Leta 1960 je evropsko prebivalstvo sestavljalo še 25 odstotkov celotnega svetovnega prebivalstva. Če se bo nadaljevala sedanja težnja, bo sredi prihodnjega stoletja samo še 5 odstotkov svetovnega prebivalstva živel v Evropi... Evropa, najdi samo sebe!"

Te številke nas vodijo k razmišljanju o prevladujočem antropološkem in kulturnem modelu v Evropi. Evropejca tako zavzema graditev „zemeljske domovine“, da je enostavno pozabil na „nebeško“. Bog ostaja zunaj življenjskega obzorja. „Če človek ni božja podoba in svojo vrednost išče samo v sebi, za kaj dela in živi? V zahodni Evropi je filozofija in življenjska praksa razglasila ‘božjo smrt’, v vzhodni pa se je to zgodilo ideološko in politično. Toda ista Evropa je tudi razglasila ‘smrt človeka’ kot osebe in presežne vrednote. Na zahodu je bila oseba žrtvovana blaginji, na vzhodu strukturi. Toda takšna stališča ne odpirajo svetlih civilizacijskih perspektiv. Evropa preživlja duhovno krizo, kjer ljudje živijo in se bojujejo za oblast in blaginjo, ne pa za ideale.“

Takšna je danes Evropa. Njej želi Cerkev oznanjati evangelij. Prvo odgovornost za to imajo škofje in njihovi pomočniki duhovniki. Žal pa primanjkuje poklicev in ni malo tistih, ki so duhovništvo zapustili. Vendar z zniževanjem duhovne in izobrazbene kakovosti apostolov ne bomo uspešno oznanjali evangelija. „Spomin“ Cerkve in svetih zavetni-

kov Evrope nam daje značilen nauk. Jasno in z evangelijskim pogumom je treba znova potrditi, da devištvo in neporočenost zaradi božjega kraljestva osvobajata moči, ki bodo posebej učinkovito pripomogle k oznanjevanju evangelija. Nezamenljiva bo v prihodnosti tudi vloga laikov, o čemer bo posebej govorila škofvska sinoda v letu 1987.

Poudariti je treba, da nesoglasja v Cerkvi glede verskih in нравnih vprašanj pomenijo veliko oviro uspešni evangelizaciji. Končno se se moramo navdihovati ob apostoli. Ti so se zbrali v dvorani zadnje večerje in, skupaj z Marijo pričakovali Svetega Duha, ki je tudi danes prvi vir in gibal evangelizacije. Njegov duh je navzoč v Evropi in ga ne smemo zavirati „s preživeliimi shemami“. Njegovo delovanje pa je čutiti tam, kjer je Kristus in ljubezen do Kristusa povezana s Cerkvijo, ki jo sprejemamo kot mater. Kjer bi oznanjali Kristusa, ločene ga od matere Cerkve, ali še huje, kjer bi ga postavljali proti njej, to ne bi bilo oznanjevanje Besede, ki je postala človek in se rodila iz Device Marije in se po Cerkvi nenehno rojeva v srcih ljudi.

Kravja dolina

Ime morebiti čudno zveni. Tudi jaz sem se nekoliko hudomušno zasmeljal, ko sem ga prvič slišal. Ne vem točno, kdaj se je to ime prijeló prijetne dolinice, ki začne ob avtomobilski cesti s številko 38 in konča prav pri pokopališču v Los Cocos. Tudi ni nobenih „zgodovinskih“ zapisov o tistem, ki je prvi to ime pogodil. Mogoče se bo kdaj nenadoma pojavil kakor pri zastarelih zemljiških pravicah in terjál zase avtorstvo. Vem sicer, da smo vselej, kadar smo šli na lepi sprehod v to dolino, srečavali tam črne in belo-črne šekaste krave in teličke, ki so nas z velikimi radovednimi očmi gledali kot nekaj, češar bi v svojem mirnem življenju v tej poldivjini ne bili imeli še priložnosti nikoli videti.

Hodili pa smo tja že v letih, ko še ta dolinica ni imela imena, a zaradi prikupnosti in privlačnosti je gotovo zaslužila svoje ime. Tako je nekega dne preživela svojo brezimnost: bila je krščena zaradi svojih glavnih prebivalcev za Kravjo dolino. Nam je bila od tedaj zelo olajšana označitev sprehoda. Pobahal si se: bil sem v Kravji dolini (pisano odslej z veliko začetnico); grem v Kravjo dolino; povabim vas na sprehod v Kravjo dolino; rože so iz Kravje doline; pe-

resa za klobukom so bila najdena v Kravji dolini; nič kaj prijetna ploha nas je premočila v Kravji dolini...

V začetku je seveda vsakdo radovedno spraševal, kje je ta dolina, káka da je, ali je dolga in težavna hoja po njej. Nekdo me je celo vprašal, če se morda lahko pride tja z avtom. Pomehkuženi mestjani! Nikamor več ne pridejo z lastnimi nogami. Po vrnitvi s prijetnih počitnic pa taka hvala, kaj so obhodili in kje vse da so bili!

Torej! Začeli smo pridno zahajati v Kravjo dolino. Avtomobilsko cesto smo prečkali dokaj prej, ko se začne vzpenjati v hrib proti bencinskemu napajališču. V visoko travo se ti na tem kratkem prehodu zapletajo noge: obstojiš pred bodečo žičnato ograjo. Težka lesena vrata so z debelo verigo trdno priklenjena k močnemu, v zemljo vkopanemu oporniku. Nad njimi je tabla z napisom: „Entrada prohibida. — Propiedad privada.“

To opozorilo smo videli, ga v začetku tudi resno jemali, toda kljub temu smo ga kršili. V tej divjini, zaraščeni tedaj s trnatim grmovjem in čez kolena visoko srebrnkasto travo — pajo bravo —, se nam je zdelo prestrogo, zato nesmiselno. Káko

škodo pa naj naši mirni koraki povzročijo, s čim naj jim škodujemo?

Nekoč sta nas že pod večer, bili smo trije, vračajoči se iz Los Cocos, skoraj pri avtomobilski cesti, nenadoma obstopila dva jezdeca s širokokrajnimi klobuki in v toliko obrajtanih oblačilih gavča. Prekrižala sta nam pot.

Po nič kaj prijaznem pozdravu nas je eden ogovoril s strogo besedo: „Niste brali napisa s prepovedjo vhoda na to ozemlje? To je privatna last!“

Spogledali smo se, prav po kmetško začudeni, kakor da bi nam bil odkril res nekaj novega, neznanega.

„V resnici ne vemo za noben napis!“ je odvrnil Tone in skomignil z rameni.

„Kje ste pa vstopili?“

„Mi zdaj prihajamo iz Los Cocos,“ je spet pojasnil.

„Laž!“ je osorno zatrdil jezdec. „Vi ste kmalu po četrti uri šli tod navzgor. Sva vas videla. Ne morete nadaljevati poti! Vrnite se nazaj ali pa tja počez in prestopite žico; tam je že drug lastnik.“

„Ni laž! Ta zavitek cigaret je bil kupljen v Los Cocos,“ mu je odvrnil Tone.

Začeli smo doumevati, da s tem človekom ne bomo zobali sladkih češenj. Na srečo mi je vzbrstela misel. Mogoče uspem...

Obrnil sem se k Mirku na desni: „Kaj storimo, padre? Kam

naj se obrnemo?“ sem ga nagoovoril po špansko.

Tedaj se je Mirko zresnil ter se oglasil mirno, morda z diplomatsko besedo: „Glejte! Mi smo iz Don Rudolfove kolonije in smo naredili kratek sprehod po tej vaši veličastni dolinici. V resnici bodite ponosni in Bogu hvaležni, da imate nekaj tako edinstveno lepega... Morebiti mi dojemamo to lepoto čisto drugače, ker je pač ne vidimo vsak dan.“

„Ste vi duhovnik?“ je mirneje pobaral.

„Res je tako,“ je potrdil v svesti si, da ga je omehčal.

„Naj bo! Pojdite, kamor ste namenjeni. Mi izvršujemo svojo službo!“ se je napol opravičil. Oba sta vljudneje pozdravila in hitro pognala konjiče.

Podražil sem Mirka, ki je še vedno bil nekoliko resnejši kot običajno: „Vidite, samo ‘cura’ mora reči besedo in že je vse urejeno!“

„Kaj pa naj jaz drugega storim, ko sta vidva ‘petelina’ isto odpovedala?“ se je zmagoslavno smejal.

Čez dve ali tri leta je napis s prepovedjo zginil, nezlomljiva veriga pa je še vedno rjavela okrog opornika.

Že lani sem bil obljubil prijazni gospe, da jo bom vzel na pohod v Kravjo dolino. Ne vem točno, kje se je zataknilo, da obljube nisem izpolnil.

Naj povem še to: za pohod v gore je treba primerneга dne. Za

ta sprehod pa tudi: najboljši bi bil s pol zavešenim nebom in rahlo južno sapico, ki sproti briše orošeno čelo.

„Takoj po zajtrku gremo, da bo dovolj časa za počasno hojo. Računajte, da bo nekaj Pamijevcev med nami. Odhod od cerkve,“ sem jih dejal pod brajdo.

Zbralo se jih je osem. Lepa mešana družba, živahna, zgovorna. Pričakovati je bilo lep izlet.

„Glejte ga, s palico se je obožil,“ so me veselo sprejeli.

„To je moja vedna spremljevalka v hribe, no pač, tudi po dolinah. Pomaga mi pri hoji, kletanju sadežev, pa tudi imenitna pomoč pri srečanju s kakim plažilcem.“

„Mislite na kače?“

„Možna so tudi taka presenečenja. Ta palica je zdrobila gla-

ve že nekaterim, namreč strupenjačam. Za vsak primer vas opominim, da pri hoji pogledate tudi kdaj na zemljo in opazite kako lepo rožo ali prikupno kačico, ne le prazno nebo nad seboj. Sicer pa ta golazen čuti in dobro sliši: ni popadljiva ter se skuša pravočasno umakniti.“

Zavijemo mimo počitniške hiše sester. Mir jo ogrinja, kajti visoka ograja olivno zelenih cipres ljubosumno varuje božji mir pred vdorom vsakdanjosti. Trenutno počivata v njej le dve osebi. A lani je bila tu na počitnicah skupina mladih deklet s pesmijo, harmoniko in rajanjem. Se spomnite, kako so nas drugorodna dekleta presenetila s pesmijo Lepa si, lepa, roža Marija! Ali pa tisto: Ko so fantje proti vasi šli. Prijetna presaditev na-

še pesmi v njih srca. Še zdaj vem, kako me je v prsih nekaj neprijetno stiskalo, ker smo bili vsi skupaj tako štorasti in se dolgo nismo zmigali, da bi jim bili mi zapeli kaj lepega. Pa toliko dragocenosti spi v naših srcih! Vedno čakamo in se plašno spogledujemo, ali bo prišel nekdo, ki bo začel in bo s korajžo ukresnil iskro in zanetil požar. Šele potem gre, vre, doní, plamtí in še nehati ne moremo...

Malo naprej, na levem oglu, je hiša lepih spominov. Ne moreš kar tako mimo nje, ne da bi ji privoščil lep pogled. Tu si pred precej leti dobil sveže pivo ali drugo pijačko, ki si jo srkal po vročem dnevu pod prijetno senco na dvorišču. Tudi prenekateri gavč je potisnil klobuk na hrbet, pripel konja ob drog ter se krepčal. S pristavskim Mirkom sva prav rada pod večer zavila do sem na sprehod ter podprla birta. Nekdo naju je prav kmalu zatožil in ob povratku sva bila v koloniji resno sprejeta. Gospod ni rad videl takih obiskov. Zdaj je ta hiša že dolgo obsojena v samoto. Zadnji birt se je pridružil prijateljem v tihi vasi nad ruto, le da tam nikomur več ne potreže, ampak so vsi obsojeni na večno žejo. Plevel se razrašča čez некоč veselo dvorišče in z Mirkom hraniva v srcu le še prgišče spominov.

Kadar grem tam mimo, mi zanesse pogled navzgor proti koči med drevjem. Iz nje je s težki-

mi, zanašajočimi koraki prihajal čuden možic. V začetku sem se ga skoraj bal, kajti tako srepolo me je gledal. Potem sva se videla pogosteje in me je že po naše pozdravljaj: „Dober dan!“ Debele ustnice je raztegnil, privzdignil osivelo glavo, v soncu in dežju brez pokrivala, in čakal na odgovor.

„Dober dan! Qué tal Hipólito?“

„Bien!“ je bil vselej njegov odgovor. In že sem imel spremljevalca.

„Y los padres? Padre gordo, padre Matija?“

Prvo vprašanje je veljalo njima. Razložiti sem mu moral, kdaj pride eden, kdaj drugi in koliko časa bosta v koloniji. Potem pa je za dolgo umolknil. Mislil je le na njiju in se morda le s težavo odločal za novo vprašanje. Ni me presenetilo, saj sem slutil, kaj me bo boječe vprašal: „Y Majda?“

Kaj neki je čutil ob tem vprašanju? Mi smo se morebiti nekoliko zabavali ob njem, kako pa je bilo njemu, je ostala za vedno skrivnost.

Nekoč mu je gospod Rudolf prepovedal vstop v kolonijo. Tega se je Hipólito natančno držal, zato je kukal ob žičnatih ograji, da bi videl otroke odhajati na kopanje, na izlete ali se poditi za žogo. Kot dober prijatelj jih je spremljal in se z njimi sporazumeval z malo slovenskimi besedami, ki si jih je zapomnil. Vsa-

ke toliko se je ustavil, se široko zasmeljal in trdno poudaril: „Ja - ja - ja!“

Tudi otroci so ga radi imeli. Ni manjkal niti zvečer pri večerni molitvi. Če smo se potem zbrali pod obokano vežo cerkvice in še zapeli, je vedno brundal z nami. Večkrat smo gruntali, katero bi še, pa nam je on pomagal iz zadrege: „Jupajdi... rompompom...“ Torej: Če študent na rajžo gre... in Rompompom, še ne gremo domov! Ti dve sta mu prirasli k srcu.

Dekletom v kuhinji se je Hipólito čisto zares smilil. Dasi so ga doma dobro oskrbovali in nikogar ni nič prosil, ga je le ob večernih urah dražeči vonj iz naše kuhinje pridrževal za cerkvice. Nas je zvonček klical k večerji, Hipólito pa je tedaj sedel za zid zakristije ter tam mirno čakal, dokler se nismo vrnili k večerni molitvi. Šele čez nekaj časa smo odkrili, da je tam čakal tudi on svoj del večerjice, ki mu ga je slednji večer prinašala deklica Majda. Skrivaj, kajti za darežljivo Majdino roko gospod nikdar ni zvedel.

Že nekaj let Majde ni bilo več v kolonijo. Goste so stregla že popolnoma druga dekleta. Hipólito pa se je še spominjal njene dobrote in vedno znova povpraševal po njej.

„Majda? No viene?“

„Si! Ya va venir. Más tarde.“ In potolažil se je s pričakovanjem.

Potem pa smo zvedeli, da se je Majda poročila.

Že prvi dan mojega naslednjega prihoda na počitnice sem se srečal s Hipólitom. Stal je blizu avtomobilske ceste, ko sem izstopil iz Abla. Kakor bi bil nalašč čakal name. Brž se mi je pridružil in pozdravil: „Dober dan!“

Nato je pešačil ob meni proti koloniji, mi nesel malo torbico ter tu pa tam pobaral po Matiji, kje je padre gordo, če pride še več gospodov... Ko sva dospela že do vhodnih vrat, nasproti farovski hiši, pa se je le ojunal in vprašal po svoji bolečini: „Y Majda, viene?“

„Majda no viene! Majda se casó!“

Zastrmel je vame, se zresnil in izbuljil oči, kakor bi se pripravljajal za napad. Brž sem videl, da sem ga polomil. Pa kakó polomil! Nisem pomislil, da je imel tudi on srce, ki ga ni sicer nikomur razkrival, ki pa je tudi občutilo grenko kapljo kakor katerakoli drugo. Srce, ki bi ga bil mogel ubiti.

„Majda se casó!“ je moje besede tiše ponavljajal. Obrnil se je tedaj in težkih korakov oddrsal.

Pokopal je sanjo o Majdi, kajti nikdar več me ni vprašal po njej. Ali jo je tudi pozabil? Dvomim! Zanj je bila dobrota in dobrota zlepa ne umre!

Letos sem se na poti proti Kravji dolini spet ozrl proti njegovemu domu. Skoraj sem ga še

pričakoval kakor vedno. Če bi še bil, bi se nam bil gotovo pridružil in nas vesel spremljal. Ampak že lansko zimo so ga potisnili v ozko hišico v sosledstvu pokojnega Rudolfa.

Nenadoma se ozrem. Bil sem zadnji. Vsa moja izletniška čreda je v gorečem pogovoru hodila pred menoj. Za mano je capljala še drobčkan psiček, zgubljenček, ki se je znašel predsočni pred vrati jedilnice. Tam, vem, sem ga pobožal in rahlo počohal za ušesi. Je mar občutil toploto prijatelja v moji roki? Me spremlja v zahvalo?

Kako je to ganljivo! Vedno te nekdo spremlja. Zdaj hodi psiček brez imena ob tvoji nogi. Lani je še trdno capljala Hipólito. Ko počivaš sredi poti na Mástil, se ti prikaže obraz Rudolfa in te s korajžo nagovori: „Kajne, da so lepe planine? Čudovit je božji svet!“ — Odtegneš se v samoto pod borovce in se hočeš navžiti smolnatih dišav. Pa zasilsiš šaljivi glas Lojzeta: „Prinesem riojanca! Da nam pohladi kri! Danes bo dobro tekla, ker je vroče.“ — Ali me tam s sproščeno veselostjo ne vabi Vinko? „Dragi kolega! Popoldne greva k profesorju. Zvonkec bo pripravil pivičko, nato pa naju bo potegnil na kopanje k svetemu Štefanu,“ je odločil. Pritrdil sem mu. Bilo je prijetno družiti se z njim.

Vedno bo še kak obraz, ki nas bo spremljal ali nas srečaval. Tu.

di mi bomo nekoč drugim v spremljavo. Takrat, ko bo o nas govoril le še spomin. Svetel spomin...

Danes je sončen dan. In mi smo na izletu. Brez skrbi in dobre volje, da bi koj zapeli, če bi kdo začel. Pogumno naprej!

Brž smo se potegnili skozi žičnato ograjo. Mimogrede sem jih opomnil, naj skušajo za prvi čas hoje svoje živahne pogovore nekoliko potišati. Ob spominu ne nekdanje neljube srečanje...

Pred nami se je odprla zelena cesta, ki se je vlekla kakor preproga naravnost, le malo dvigajoč se, čisto gor do predhribovja proti Mástilu. Na obeh straneh jo obdaja razredčeno bodičasto grmovje, katerega prerašča tu pa tam kak krivenčast dreveček. Vmes pa se bahavo šopirijo bujni šopi „paje brave“, ki se valujoče priklanjajo, od daleč podobni zorečemu žitnemu polju. Na barvnem filmu odneseš prelep spomin tega sončnega dopoldneva, v katerega se boš vračal z občudovanjem in prijetnim zadovoljstvom v sivih zimskih dneh. Tedaj bo vse to še lepše, tudi marsikak toplek trenutek bo zadrhtel pred teboj, čeprav si nanj nehote že nekoliko pozabil.

„Kaj pa to počrnelo grmovje z nekaterimi belimi rogovilami?“ me je nekdo pobaral.

Zazrli smo se v celo širjavo.

„Tu je lani pogorelo. Trava je že znova preraščala zemljo, ožgano vejevje čaka svojega kon-

ca, z belih vej se šele lušči skorja, da se belijo kot okostje mrtvih. Ob sivem dnevu vzbujajo skoraj grozljiv videz.“

Nekje je z drevesa vzvalovila jata divjih golobov; sivo pepelaste barve so padli za streljaj od nas med travo. Ob robu ceste je bistro oko opazilo šope grenke carqueje. Vse se je zbralo ob njej in modrovalo drug čez drugega o tej zdravilni zeleni rastlinici, cenjeni in iskani pri obolenju jeter. Lahko povem, da sem vsako leto prinašal to zelišče ženički v sosedstvu. Čudovito ji je pomagalo.

Ob tisti strani ceste, kamor ogenj ni segel, sem jim pokazal trnatni grmiček piquillija. To so drobne rdeče jagode, kiselkasto svežega okusa, katerega bi bilo prijetno smukati in grizti, ko bi ga ne bile skoraj same trde pečke. Zadaj so se gospe čudile algarobu, ki jim je ponujal sladek, rožičem podoben sadež. Z nezaupljivostjo so ga pokušale, kajti vsi bi se želeli zdravi in krepki vrniti v kolonijo in domov.

Na redkovejnatem travnem grmičku so omahovali oveneli, podolgasti, zvonu podobni cveti. Ti se odprejo s prvim mrakom večera. Jutranja zarja pa jih pokosi in povesijo cvete ter čez dan neopazno umrejo. Naslednji večer in ponoči vzcvetejo že novi cveti. Samo eno noč z močno rumeno barvo opozarjajo nase. Pravijo ji roža molitve (la flor de la oración).

Z gostega drobnolistnatega dre-

veščka so bingljali lešnikovi velikosti podobni sadeži, usnjeno rjave barve in prijetno cukrene-ga okusa. Zreli popadejo sami na zemljo v slaščico mravljam. To je mistol, ki zdravi obolenja bronhijev.

„Kaj vse nudi narava človeku, ki večkrat v svojem neznanju hodi ošabno mimo,“ sem bral v neki knjigi.

Na odmaknjenem suhem drevesu sem jim še pokazal plaho belo ptico — vdovico (la viudita), ki poseda zmeraj sama. V košatem bujnem grmu pa je nekje skrit na vejici droben ptiček drobil svojo srebrno pesmico, kakor bi bil drgnil dva biserna kristalčka med seboj. Nič ni prenehala, čeprav se nas je zbrala vsa gruča čisto blizu njega, ga poslušala in občudovala.

„Koliko let že nisem slišala takega cvrkutanja!“ se je oglasila gospa Angela. „Moraš biti prav finega posluha, da ga zaznaš.“

Umolknil sem. Ob mojem govorjenju so vsi stali ob meni in poslušali: o rožah in njihovih čudovitih barvah, močnih, kričečih, kakor da te kličejo. O divjih sadežih, napitih zdravilnih sokov. O ptičih, ki te spremljajo, pozdravljajo in so ti v družbo, da ti ni dolg čas. Minute pa so tekle, sonce se je dvigalo vedno više, hribovje se je približevalo. Pot povratka se je daljšala.

Čisti beli čašasti cveti srobotata so preraščali grmovje ter se usi-

pavali v bahatih slapovih z nje-
ga. Nad njimi pa brezmejna mo-
drina čistega neba, preko kate-
rega so tu pa tam v še večji o-
kras prijadrale krpe izgubljenih
oblakov. Nemoteno so se vozile
po sinjih širjavah...

Drobne, majčkene pikice smo
bili v tej raztegnjeni divjini. In
s kakimi lepotami jo je Stvarnik
olepšal, da nam je vzbujala vese-
lje!

Bližamo se koncu poti. Beli
Mástij se nam bliža, raste in ka-
kor s konico meča bode v oblake.
Blizu je, da bi ga mogel skoraj z
roko prijeti. Pa le poskusite se
povzpeti do njega! Zadihali se
boste in se prepotili, preden ga
goste dosegli.

Pred nami je že molčeča nji-
va mrtvih. Zelena ruša prera-
šča grobove, ob krajih jim cve-
tejo vrste vrtnic. Na ploščah in
kamnih je komaj prostora za
drobna imena. Tisto, kar so ne-

koč bili. Zdaj so si vsi enaki! Ni
bogatih ne revnih. Ne lepih ne
grdi. Ne starih ne mladih. Ne
mogočnih ne ponižnih. Odslužili
so Gospodu, ki jim je plačal po
teži del. Njihov tostranski gospo-
dar je zdaj le še čas, ki jih dro-
bi, drobi v zadnjo izginitév.

Posedeli smo kratko na klopi
med njimi, v mislih pa smo bili
kakor eden izmed njih.

Kako je vse minljivo! Nič se
ne povrača. Čemu toliko bojev za
slavo in časti, ko pa se vse raz-
suje v hipu prestopa na oni breg!

Čez čas se spet zavem v re-
snično življenje.

„Moramo nazaj, sicer bomo po-
zni! Razdalja se je nategnila.“

„Lepo je bilo, zelo lepo!“ so
mi priznavali ob povratku.

Bili smo spet enkrat v pravi
naravi in zato blizu božjemu mi-
ru. Me razumete, zakaj mi je
ta pot med najljubšimi?

Jože Krivec

v družini

Spočetje v epruveti?

Sedemletna deklica Louisa Brown je prvi otrok, ki je bil spočet zunaj materinega telesa, dr. Edwards in dr. Steptoe pa prva zdravnika, ki se jima je po večletnem trdem delu posrečila oploditev v epruveti in prenos zarodka v telo gospe Brown. Zaradi izpopolnjevanja znanosti in tehnike dela ter želje zdravnikov, da pomagajo zakoncem, ki trpe zaradi neplodnosti, postaja umetna oploditev vedno bolj vsakdanja stvar.

Mala Louise, njeni starši in oba zdravnika živijo daleč od nas, nekje v Angliji. Zato so mi bile vse novice v zvezi s spočetjem v epruveti precej tuje. Toda odkar sem zvedela za prizadevanja naših zdravnikov, odkar živijo med nami naši dvakratni dvojčki in se možnost materinstva ponuja tudi našim ženam, me je stvar začela bolj zanimati in siliti k razmišljanju. O tem se govorijo le obrobne stvari, tudi piše se malo. Mučijo me številna vprašanja, na katera iščem odgovore v pogovorih ali v prebiranju tuje literature.

Prvo vprašanje, ki se mi je zastavilo in verjetno še kakšni drugi materi, je bilo: Ali bi tudi

jaz poskusila z umetno oploditvijo, če bi ostala brez otrok in obupala nad zdravljenjem?

Ne da bi karkoli pomislila, sem si odgovorila pritrdilno. Oba z

možem bi se veselila otrok. Zanj tudi ne bi bila pretirano v skrbeh, saj statistika pove, da je zdravih vseh tisoč otrok, kolikor se jih je doslej rodilo na tak način. Dopustila bi, da mi odvzamejo nekaj jajčec (zaradi hormonalne stimulacije jih ženi ob takem posegu vzamejo tudi do deset) in možu spermije, samo da dobiva otroka. Pred takim dejanjem z možem ne bi imela posebnih pomislekov. Povezovala bi naju ista ljubezen in isti namen kot v primeru, da bi prišla do otroka po naravni poti. Nekateri zdravniki celo trdijo, da je za poseg pri umetni oploditvi potrebna celo večja ljubezen med zakoncema. Stiska, duševno trpljenje, želja po otroku, očetovstvu in materinstvu pa nenehna razočaranja nad neuspehi zdravljenja lahko močno zblížajo in povežejo zakonca, tako da njuna ljubezen celo prekaša ljubezen zakoncev, ki vseh teh težav nimajo. Prav gotovo je tudi želja po otrocih pri takih zakoncih močnejša od želje številnih zakoncev, ki jih preseneti nepričakovana nosečnost.

Ko pa pričnem premišljevati o sami oploditvi, se mi pojavi drugo vprašanje. Pod posebnimi pogoji jajčeca oplodijo, prično se deliti. Zdravnik mora imeti za uspešno delo na razpolago po več, tudi do deset živih zarodkov, od katerih vsak vsebuje že osem celic. Zdravnik presadi v maternico le tri do štiri, ker se običajno vsi

ne vgnezdijo, pač pa od štirih le eden. Ostali odmro. O tem ne odloča niti mati niti zdravnik, pač pa narava, podobno, kot se to dogaja pri vsaki plodni ženi, kjer v idealnih pogojih le vsak tretji zarodek nadaljuje razvoj z nosečnostjo. Narava ne skopari in kar kipi od vsega izobilja, zato nam kljub temu zagotavlja obstoj.

Odstotek uspešnih umetnih oploditev — če ga primerjamo s številom opravljenih poskusov in s tem s številom zarodkov — je dejansko majhen. Zato se mi ob tem zastavlja nadaljnje vprašanje: Ali smemo slepo zaupati znanosti, ki je sicer na tem področju v zadnjih letih precej napredovala, ni pa še dosegla take popolnosti, da bi lahko z oploditvijo in presaditvijo enega samega zarodka prišlo do željene nosečnosti? Ali niso to poskusi na živih ljudeh in z živimi ljudmi? Ali se ne bi zgražali, če bi zdravniki operirali in presajali organe zgolj za raziskave? Ne sme nas slepiti dejstvo, da zarodek še ni človek naših predstav, človek v popolnem smislu besede, je pa človeško bitje. Res je tudi, da se zarodek vsega tega ne zaveda in ne občuti (saj še nima razvitega živčnega sistema), toda gre za nekaj več: za človeško življenje!

Poskusi z umetno oploditvijo za mater niso nevarni, so pa usodni za tiste zarodke, ki jim odvzamemo možnost za nadaljnji razvoj.

S tem ne dajem nezaupnice znaniosti, saj se vsi zavedamo, da razvoj praktičnih ved sloni na poskusih, raziskavah in dolgotrajnem izpopolnjevanju. Toda nikoli za ceno človeških življenj, bodočih človeških osebnosti, ki v take poskuse niti ne morejo privoliti ali se jim upreti. Ali ne ostanemo brez besed ob dejstvu, da je umetno oplojena mati ob spoznanju, da je zanosila četvorce — štiri dečke — zahtevala splav treh „odvečnih“?

Še bolj v srce pa me zadene vprašanje: Po kakšnih merilih izbira zdravnik zarodke, ki jih bo presadil v maternico in kam z zarodki, ki jih ne bo uporabil? Lahko jih sicer zamrzne, kajti če do zanositve ni prišlo, postopek po mesecu ali dveh ponovi. Razvoj zarodkov je sicer za nekaj časa prekinjen, vendar jim je potem dana možnost, da ga nadaljujejo. Kaj pa, če je zanositev uspela že pri prvem poskusu in zarodkov ne potrebuje več?

Razumem izbiro zdravnika, ki opravlja svoj posel rokodelsko strokovno. Zarodke prebira zgolj po medicinskih merilih, verjetno po kvaliteti, velikosti osmih celic, in ne premišlja o človeškem bitju v polnem pomenu besede. Vendar, ali se ne bori ves napredni svet proti razlikovanju med ljudmi take ali drugačne vrste? Ali ni človekova odlika, da se zavzema za slabotne?

Če pa bi morala izbirati jaz kot mati svojih otrok, bi obstala

pred uganko, bolje rečeno pred skrivnostjo, ki mi je ne more razrešiti vsa znanost sveta. Katerega? Ti zarodki bi bili pred mojim očmi to, kar si predstavljam pod imeni svojih otrok, otrok, ki jih poznam, fantov, deklet, ljudi. V moji domišljiji bi bili kot minikasete z miniaturnimi magnetofonskimi posnetki, ki so se že pričeli odvijati in pisati svoj genetski zapis, vsak svojega, enkratnega, neponovljivega. Zakaj in kako bi se odločila ravno za tega, in ne onega? Ali naj si izberem zarodek, iz katerega se bo morda razvil prebrisan fantič s pšeničnimi lasmi, kot spominčica modrimi očmi in s pegicami po obrazu ali pa raje čustvenega sanjača z navzgor potegnjenimi očmi, ki me ne bo nikdar prizadel z žal besedo? Ali pa bi izbrala kolerika, ki bo kljub nadarjenosti za matematiko cepetal z nogami po tleh, kadar ne bo znal rešiti kakšne naloge? Ali naj izločim zarodek pristrčne deklice, ki bo zaradi nadarjenosti za glasbo razveseljevala svojega očeta z igranjem na klavir? Ali naj jo žrtvujem in zavržem, da bom prišla do fantov? Kakšna merila naj pa jaz uporabim? Ali smem izbrisati obstoj nekaterih zarodkov, ker ne morem sprejeti vseh? Ali bi to sploh zmogla, saj imam pred očmi vseh svojih šest otrok, ki so bili nekoč takji skupki osmih celic? To so vprašanja, ob katerih onemim in nanje — kot mati — ne bom mogla nikoli od-

voriti. Prej bi sprejela, da mi izkrvavi srce v neizpolnjenem materinstvu brez lastnih otrok, kakor pa da bi žrtvovala katerega od njih.

Vsak zdravnik verjetno ne pozna takih občutkov. Verjetno tudi ne žene, ki še niso rodile, pa želijo postati matere. Zdravnika prevzame delo, napredek. S svojimi strokovnimi merili, s svojimi gledišči in po svojem okusu lahko odloča, kdaj je zarodek že človek; lahko določene zarodke izbere, druge pa uniči, če jih ne potrebuje več. Zarodek mu postane predmet, skupek celic in nič drugega. Ni dolgo tega, kar smo brali, da drugod po svetu vzgajajo človeške zarodke za raziskovanje ali pa ustanavljajo banke z zarodki in — podobno kot običajno blago za porabo skladiščijo — človeška bitja. Vse nas je prizadelo in zgražali smo se. To je več kot očitni dokaz, da se lahko vsaka, še tako dobronamer-na začeta stvar izrodi.

Razumem stališča mnogih znanih francoskih teologov in moralistov, katoliških in protestantskih — mnenja naših žal ne poznam — ki zaradi razumevanja stiske staršev brez otrok opravičujejo umetno oploditev med zakoncema, ko vanjo privolita iz plemenitih nagibov in iz želje po lastnih otrocih.

Kot materi pa mi je bliže stališče Cerkve, ki odločno vztraja pri zaščiti človeškega življenja prav od spočetja dalje, ki se zav-

Spšavi v Jugoslaviji

Dnevnik Delo je 15. oktobra 85 objavil:

Po najnovejših podatkih zveznega zavoda za zdravstveno varstvo so Jugoslovanke po številu prekinitev nosečnosti daleč pred ženskami v drugih državah. V naših zdravstvenih organizacijah so namreč l. 1983 izvedli več kot 372.000 prekinitev nosečnosti. Število splavov se je večalo skoraj 8000 na leto. Največ splavov (ženske od 14 do 44 let) so našli v ožji Srbiji: več kot 131 splavov na tisoč žensk, v Črni gori 48, na Hrvaškem 54, v Makedoniji 65, v Sloveniji okoli 57, v SR Srbiji 104, na Kosovu 24 in v Vojvodini 100. Jugoslovansko povprečje pa je več kot 73 splavov na tisoč žensk. Na Češkoslovaškem je bilo 1981 na tisoč prebivalcev 6 splavov, na Danskem okoli 4, na Nizozemskem 1 in Italiji skoraj 4.

.....

zema za vse neboljene ter se boji zlorab in nastopa proti njim. Več ji pomeni ta doslednost kot vsi očitki in posmehi, da je proti napredku, da je zaostala in nazadnjaška. Odločitve niso vedno lahke in zahtevajo previdnost. Kot mi je znano, omenja umetno oploditev enciklika „Mater et Magistra“ (Mati in učiteljica), ki jo je izdal Janez XXIII. leta 1961. V njej ponovi nauk svojih predhodnikov in umetno oploditev zaenkrat odklanja.

Vanja Kržan

Za mladino za mladino

Dr. Alojzij Šuštar, ljubljanski nadškof in slovenski metropolit

ČLOVEKOVO DOSTOJANSTVO V VESTI

Razširjati obzorje, poglobljati povezanost, utrjevači prepričanje, doživljati in uresničevati

svetišče Jezusove skrivnosti v spravi in edinosti, postati sposoben za sodelovanje v Cerkvi, živeti vesoljno bratstvo, odgovoriti na klic in vabilo k zvestobi — te misli s srečanj zadnjih let z mnogimi izmed vas, dragi mladi prijatelji, so pravzaprav le nekaj prehod k osrednji vsebini tega pisma, k človekovemu dostojanstvu v vesti. V svoji notranjosti, v svojem srcu ali, kakor navadno pravimo: v svoji vesti, doživljate te vrednote in naloge, jih spoznavate, se zanje odločate, se zavedate svoje dolžnosti in svoje odgovornosti. Ravno v tem je človekovo dostojanstvo, po katerem se bistveno razlikuje od vsega drugega vidnega stvarstva in ga presega. O tem bi vam rad nekaj več napisal.

Zorenje v samostojne osebnosti

Med posebna doživetja in odkritja mladega človeka spada odkritje in zavest svoje lastne osebnosti, svojega jaza, svoje posebnosti ter nenadomestljive in nezamenljive enkratnosti. Morda se še spominjate, kako je do tega prihajalo. Začeli ste se zavedati sami sebe, začeli ste poudarjati svoje posebnosti in svojo različnost od drugih. To je prihajalo do izraza v govorjenju in obnašanju, morda tudi v obleki in načinu življenja, v poudarjanju svojega mnenja in svoje samostojnosti. Vedno močnejša je postajala želja, da vas drugi, posebno odrasli, jemljejo resno, da vas poslušajo in se z vami pogovarjajo, da vam pustijo dovolj svobode za samostojno odločanje. Pri samostojnem odločanju ste se začeli zavedati svoje odgovornosti in bili nanjo ponosni. Bili ste pripravljeni sami sprejeti odgovornost in posledice za svoje odločitve. Veseli ste bili, če so vam starejši zaupali in vam prepustili ali celo naložili odgovornost za to ali ono stvar. Pri presojanju in odločanju ste hoteli zastopati svoje mnenje in ne biti odvisni od drugih. Morda se je včasih zgodilo, da ste bili ravno zato, ker ste hoteli poudariti svojo samostojnost, drugačnega mnenja; odločali ste se tudi drugače kakor starejši okrog vas, da bi na tak način pokazali, da niste več otroci.

Seveda doživljanje lastne osebnosti in posebnosti, samostojnosti in svobode, z eno besedo lastnega jaza, ne gre tako gladko in brez težav, brez napetosti in naspotij z okoljem. Verjetno ste v višjih razredih osemletke in posebno še v mladinskih veroučnih skupinah velikokrat govorili o teh vprašanjih. Pogovarjali ste se o razlikah med generacijami, o odnosih odraščajočih sinov in hčera do staršev, o pomenu avtoritete vzgojiteljev, duhovnikov in Cerkve, o osebni svobodi, pa še o mnogih drugih vprašanjih, ki so povezana s tem. Zaradi hrepenenja po svobodi in samostojnosti, zaradi zunanjih pritiskov in omejevanj, ste doživljali tudi notranje stiske in trpljenje. Zorenje in razvoj mladega človeka se prebija skozi vse mogoče ožine in ovire, temine in dvome, negotovosti in razočaranja, a prinaša tudi svojevrstna doživetja lepote, veselja, sreče, moči, svobode in notranjega bogastva.

Vest se oglaš

Med pomembne prvine v razvoju samostojne osebnosti pa pri mladem človeku spada doživljanje vesti in njene vloge pri samostojnem odločanju in pri prevzemanju odgovornosti. Morda se še živo spominjate prvih zaznav nekega skrivnostnega notranjega glasu, ki se je pred odločitvijo javljal z opominjanjem: tega ne smeš, tega nikar ne stori, to moraš narediti. Ali pa se je vest o-

glašala po odločitvi v mirni zadovoljnosti in notranjem veselju, da ste tako odločili, ali pa v neprijetni zavesti krivde. Navadno v takem primeru govorimo o „slabi vesti“, ker nam vest očita slabo dejanje, nas „peče“ ali „grize“ in nam ne da miru, dokler slabega dejanja ne popravimo s kesanjem in z drugačno odločitvijo. Res pa je, da je mogoče slabo vest in njen glas tudi zadušiti. Nekateri naredijo to tako, da iščejo in najdejo vse mogoče izgovore, drugi ta glas utišajo z raztresenostjo in begom v zabavo, v družbo ali v delo, samo da bi ne bili sami s svojo vestjo, ki jim ne da miru. Lahko pride tako daleč, da vest popolnoma otopi. Tak človek zbuja vtis, kakor da bi vesti sploh ne imel. A takih ljudi, če so kot osebe kolikor toliko razvite in zdrave, sploh ni. Če govorimo o „brezvestnem“ človeku, mislimo na tistega, ki se za svojo vest sploh ne zmeni, ki ravna proti svoji vesti ali pa je njegova vest tako zmotna in sprijena, da imajo drugi vtis, da je „brez vesti“.

Kaj je vest?

Kaj je torej vest? Ker spada vest k osnovnemu človekovemu doživljanju, so se ljudje že od nekdaj spraševali, kaj je. Kakšno vlogo ima? Kako naj si jo razložimo? V dramah in povestih, v pesmih in romanih, a tudi v molitvah in bogoslužnih obredih vseh ver srečujemo razmišljanja

o vesti in različne odgovore na vprašanja, odkod je vest in kakšno vlogo ima v človekovem življenju. Odkar so se različne znanosti, kot so antropologija, psihologija, globinska psihologija, psihoterapija, psihoanaliza, pedagogika, sociologija, filozofija in teologija, začele temeljiteje ukvarjati s človekom in njegovim duševnim in duhovnim življenjem, so tudi vesti posvečale vedno več pozornosti. Nastajale so različne razlage o naravi, izviru, pomenu in vlogi vesti, ki si med seboj nasprotujejo, deloma pa se dopolnjujejo. Vedno pa gre za isti občečloveški pojav, ki ga vsakdo pozna iz lastne življenjske skušnje.

Kot že ime pove, ima vest nekaj skupnega z zavestjo, s spoznanjem in razumevanjem, torej s človekovim razumom, tudi če nekateri pravijo, da čutijo glas vesti v svojem srcu. Toda ni vsaka zavest in vsako zavestno spoznanje že vest. O vesti govorimo tedaj, ko se človek zaveda razlike med dobrim in slabim, ko razločuje, da niso vse odločitve in vsa dejanja enaka, ampak da zaslužijo različno vrednotenje in oceno. O tem, kaj je dobro ali slabo, so ljudje lahko zelo različnega mnenja. Za nekatere je dobro to, kar je zanje koristno, prijetno, lepo, ugodno, slabo pa, kar jim škoduje, povzroča bolečino, se jim zdi grdo in zoprno. Merila, po katerih ljudje ocenjujejo dobro in slabo, so zelo raz-

MATI TEREZIJA

V BORBI PROTI SPLAVU

„Abortus je začetek zla na svetu“

(Mati Terezija v Oslu 1979)

Ko je Mati Terezija začela živeti življenje ubogih, je kmalu razumela, da revščina ni njihovo edino zlo. Tako se je, kot smo rekli, začela zanimati za gobavce, za otroke, ki so bili zavrženi in brez družin, za stare ljudi...

Danes se javno bori tudi proti splavu, za pravico otroka do življenja. Govori v imenu tistih, ki ne morejo govoriti in se sami braniti. Pred svetom izjavlja, da je splav rana našega stoletja in stalna nevarnost za vse človeštvo.

Na Siciliji je aprila 1977 izjavila:

„V teh sedemindvajsetih letih, ki smo jih posvetile revežem, smo srečale na tisoče pomoči potrebnih. Nikoli nismo nikogar zavr-nile, ker jim ne bi imele kaj dati.

Na primer: Zbolela je neka o-

lična. Nedvomno pa je, da vsi pri-
znavajo, da niso vsa dejanja ena-
ka, ampak da obstaja razlika med
dobrim in slabim.

seba. Potrebovali smo zdravilo, ki ga v Indiji ni bilo. Imela sem pravico to zdravilo jemati kjer-koli in kadarkoli. Ko sem pravkar hotela nekoga poslati, pride neki človek in nam da zavoj zdravil. Odprli smo ga. Na vrhu je bilo prav zdravilo, ki smo ga nujno potrebovali.“

Na veličastni „proslavi življenja“ 23. aprila 1977 v Milanu na stadionu San Siro je pred 100.000 ljudmi Mati Terezija govorila o problemu splava, o dostojanstvu in pravici do življenja:

„Življenje še nerojenega otroka je božji dar, največji dar, ki ga lahko Bog podeli človeški družini. Danes je veliko držav, ki uzakonijo splav, sterilizacijo in druga sredstva, da bi življenje preprečili ali zadušili na samem začetku. To je očitno znamenje, da so ti narodi najbolj ubogi med ubogimi, saj nimajo toliko poguma in optimizma, da bi sprejeli še eno življenje.

Življenje še nerojenega otroka kot tudi življenje ubogih, ki jih najdemo po ulicah Kalkute, Rima in drugih mest, življenje otrok in življenje starčkov — to je isto življenje. To je naše živ-

ljenje. To je dar, ki prihaja od Boga.

Ne govorim o tem, ali se sme zakoniti splav ali ne. Prepričana pa sem, da se nobena človeška roka nima pravice dvigniti, da bi pokončala življenje. Vsako življenje je božje življenje v nas. Tudi nerojen otrok ima božje življenje v sebi. Nihče nam ne daje pravice, da bi kakorkoli

uničili to življenje. Moški, ženska, otrok — tu ni razlike. Zdi se mi, da krik nerojenih otrok prihaja do nas, krik otrok, ki so bili umorjeni še preden so lahko prišli na svet — krik, ki odmeva pred božjim prestolom.“

O tem vprašanju je pogumno spregovorila svetu tudi decembra 1979 na slovesnosti podelitve Nobelove nagrade za mir.

Lojze Kozar

Premakljivi svečnik

12

Naslednji teden Zdravko ni mogel vzdržati in se je odpravil na Željkov novi dom. S kolesom se je pripeljal do lične hišice z rožami na oknih, ob vhodu in ob poti. Prijetno ozadje hiše je bila visoka stara jablana, ki je s košato krošnjo objemala hišo, kakor mati otroka. Ob hiši ni bilo drugega kakor nova garaža s sveže pobarvanimi vrati in ob njej dva velika oleandra z lepimi rožnordečimi cvetovi.

Zdravko vsega tega skoraj ni opazil, kajti vznemirjala ga je mi-

sel, kakšno bo snidenje, kaj naj reče, zakaj je pravzaprav prišel. Čim bolj se je bližal hiši, tem bolj je naraščala zadrega in skrb, saj ni imel nobenega pravega vzroka za obisk, kajti tistega, ki ga je k obisku podzavestno priganjal, ni mogel izraziti. Globoko v srcu pa je čutil, da Željka mora obiskati, morda potrebuje kakšno pomoč, če ne druge, morda vsaj notranjo. Mora mu dokazati, da ga ne obsoja, ampak da mu hoče ostati prijatelj tudi poslej.

Prislonil je kolo h garaži in stopil k vratom. Pritisnil je na kljuko, misleč, da so odprta, kakor

so povsod na deželi župnijska in vsa druga vrata, toda stanovanje je bilo zaklenjeno. Spomnil se je, da je treba pozvoniti, vendar ni takoj stegnil roke h gumbu, ampak je odlašal, kajti ponudila se mu je priložnost, da odide, ne da bi Željka srečal. Tako bi se rešil skrbj in zadrege, saj še vedno ni našel vzroka, kako naj svoj obisk utemelji.

Toda prst je ubogal globlje nagibe in pritiskal je na gumb. Najprej je bila v hiši tišina, kake pol minute, za Zdravka pa za dva vatla dolgo čakanje. Potem so se nekje znotraj odprla vrata, zarožljaj je ključ v zunanjih vratih in na pragu je stal Željko. Bil je v temnih hlačah in sami srajci, gladko obrit in nekoliko zaspan.

„Dober dan, Željko. Težko sem te našel, saj sem le po opisu vedel, kje naj te iščem.“

„Zakaj si me pa iskal?“

„To je težko povedati. Preprosto sem te moral poiskati, da bi te videl.“

„Da, radoveden si, kakšen sem zdaj kot, no, recimo kot ubežnik!“

„Ne, Željko, nisem prišel zato. Samo zato, da se malo pogovorim s teboj.“

„Lepo. Samo o čem naj se midva pogovarjava? Zdaj sva na dveh različnih bregovih in ne vem, kako bova mogla najti skupen jezik?“

„Mislim, Željko, da bo najino nekdanje prijateljstvo znalo najti skupen jezik. Toliko je poti in stez, po katerih lahko skupaj romajo misli najrazličnejših ljudi.“

„Nekdanje prijateljstvo, si rekel. Tega ni več. Vsaj v tistem pomenu ne, kakor je bilo nekoč. Ti imaš svoj svet in jaz imam svojega. Mostu med njima pa ne vidim in ga skoraj gotovo ni. Moj svet se je tako temeljito spremenil, da od starega nj ostalo niti drobnega kamenčka. Sicer pa oprosti, da govoriva med vrati, kakor da je to znamenje tega, kar sem pravkar rekel: najina svetova sta tako različna, kakor se ta zunaj loči od tega, ki je na drugi strani praga.“

„Pa me povabi v ta svoj svet, da ga nekoliko spoznam. Morda mi kljub vsemu potem ne bo tako tuj, kakor ti misliš.“

„Oprosti! Iznenadil si me, pa sem pozabil na osnovna pravila gostoljubja. Vstopi, prosim.“

Vstopila sta skozi predsobo v stanovanje in Željko ga je povabil v sobo, kjer je bilo njegovo pohoštvo, toda Zdravko je takoj videl, da v tej sobi nihče ne stanuje.

„Pogovarjati se morava bolj tiho, ker v drugi sobi spi otrok, da ga ne bova prebudila. Kaj naj ti natočim?“

„Kakor po navadi. Kozarček slivovke, ker sem se na kolesu spotil.“

„Kakšni navadi? Stare so pozabljene, novih še ni. Te je kdo poslal?“

Željko je stopil pred Zdravka in se zagledal vanj. Njegov pogled je bil poln sumničenja, hladen, skoraj sovražen.

„Kdo bi me poslal? Me naj kdo

pošilja, če grem obiskat prijatelja?“

„To o prijateljstvu, to rajši zataji. Kjerkolj boš to razglašal, ti ne bo ne v čast ne v korist.“

„Kako to misliš? Ne razumem te prav?“

„Mislim, da so stvari jasne. Jaz sem v mnogih očeh javni grešnik, odpadnik, skratka volk, ti pa ljubko, krotko jagnje. In kako naj se jagnje druži z volkom brez velike škode?“

„Toda druži se. Hoče se družiti, ker ti nisi volk in jaz ne jagnje. Toda tako se ne moreva pogovarjati, Željko. Najprej zlezi iz oklepa sumničjenja in nehotene zahrbtnosti, pogovarjajva se odkrito in od srca.“

„Oprosti, če sem nekoliko nasršen, toda prišel si vendar z nekim namenom, nalogo, poslanstvom, ali kako naj temu rečem. Saj si dobro preračunal čas, ko nje ni doma in boš lažje opravil z menoj.“

„Motiš se, Željko. Prišel sem zdaj, ker ob drugem času nisem prost. Niti na misel mi ni prišlo, da bi izbiral čas, ko nje ni doma. Tudi te nisem prišel nagovarjat, da bi popravil korak, ki si ga storil, ker vem, da to ne bi imelo nobenega smisla, saj poznam tvoje dolge borbe, preden si se za ta korak odločil in je zaenkrat, o tem sem prepričan, nepreklicen. Prišel sem samo zato, da te vidim in te povprašam, kako si, kako ti gre.“

„Dobro. Govoriti kaj več o tem, nima smisla. Ti tega ne bi razumel.“

„Vedno drug o drugem mislimo,

da je nekaj čisto samo naše, da nas drugi ne more razumeti.“

„Saj nas res ne more. Moreš ti razumeti mene, zakaj sem šel ven?“

„Skušam. Vendar nisem prepričan, da te zares razumem.“

„Ne poskušaj razumeti. To je kakor usoda. Zažre se vate misel, hrepenenje, predstava o drugačnem svetu in življenju in moraš temu slediti. Moraš, ti rečem, moraš, čeprav niti sam ne veš, zakaj, kako bi mogli vedeti šele drugi.

Seveda vi v svoji pobožni kratkovidnosti vidite samo en vzrok: ona. Toda če ne bi bilo nje, bi bila kakšna druga, kajti ona je le zadnji nagib, tista zadnja, najmanjša utež, da se skodelica prevaga, ko je vsega drugega že toliko na njej.“

„Toda kako se je nabralo toliko drugega?“

„Saj pravim: usoda. V začetku je bil nekje samo tesen razcep dveh poti, tako tesen, da sta se obe zlivali skoraj v eno. Prva in druga pot. Ti boš seveda rekel prava in kriva pot. Naj bo. Nekoč, že davno se je zgodilo, da si krenil na to drugo pot, zavestno, polzavestno ali sploh nezavestno, kdo bi to vedel. Toda poti sta kljub temu zelo ostremu kotu, ki sta ga obdajali, vendarle šli vsaka v svojo smer. In čim bolj hodi človek v eno smer, tem bolj se oddaljuje od druge smeri in nazadnje je več ne vidi, še več, ne more si je več želeči ne prav predstavljati. Vidi samo svojo smer, ki ji mora slediti.“

„Nekaj osebne odgovornosti pa gotovo tudi obstaja, saj se vsak odloča svobodno.“

„Svobodno po nagibih. Odkod in kakšni so nagibi v nas, na to pa ni mogoče zadovoljivo odgovoriti. Tu so stvari že preveč zapletene. Pustiva to, saj tako in tako ne prideva nikamor. Rajši povej, kako ti gre.“

„Kakor vedno. Veliko dela imam, saj je konec verouka na pragu, treba je pripraviti, kar je pač potrebno, za prvo obhajilo. V sebi pa se pripravljam na to, da bi me škof prestavil.“

„Si kaj zagrešil, da bi te moral prestaviti?“

„Morda bi se tudi v tem smislu moglo kaj najti.“

„Te je župnik tožil škofu?“

„Ne. Mislim, da nima za kaj. Pa tudi če bi imel, moj župnik ni take vrste, da bi tožaril.“

„Ti si bil vedno priden fantek. Razumem, da tako lepo zagovarjaš župnika.“

„Župnik je zares dober človek.“

Nastala je tišina. Dolga in napeta, toda nobenemu ni moglo priti na misel nič takega, da bi bilo vredno in primerno povedati. Končno je Zdravko vprašal:

„Imaš službo?“

„Nimam.“

„Saj so ti v banki že prej pripravili stolček. Kaj pa je zdaj narobe?“

„Ne vem. Pravijo, da nimajo dovolj sredstev za novo delovno silo. Zdaj sem namreč samo delovna sila.“

„Tako se temu reče. Ne jemlji

tega v slabem pomenu. S kom si pa govoril?“

„S personalnim. In motovilil je nekaj o tem, da mora on za človeka jamčiti, da me ne pozna dovolj, da je nekoliko nerodno tudi to, da sem bil prej duhovnik. To mi je povedal v obraz in niti nerodno mu ni bilo, pač pa sem bral na njegovem obrazu dobro mero privoščljivosti, da me lahko prizade ne in dregne v najbolj občutljivo mesto.“

„Kaj boš pa zdaj?“

„Če ne bo drugega, bom njej pomagal v trafiki. Bom laže prenašal tercijalke, ki hodijo mimo nje in jo glasno, naj se le daleč sliši, pozdravljajo s Hvaljen Jezus. Nikoli nisem maral teh farizejskih starih bab, zdaj so mi do kraja zoprne.“

„To je grdo od njih, zelo grdo, nekrščansko, skoraj bogokletno. Ti pa tudi nisi imel prav, da jih nisi maral. Veš kaj! Mi dovoliš, da govorim z direktorjem? Dobra znanca sva. Mogoče bo zaleгло. Predvsem mu jamčim, da se lahko nate zanese.“

„Upaš si jamčiti zame? Saj se še jaz sam ne morem do kraja zanesti nase.“

„Bodi brez skrbi. Dobro te poznam in vem, kaj pravim.“

„Jezi me pa le, da mora zopet nekdo posredovati zame. Vedno nekdo drugi.“

„Zdaj sem samo tvoj prijatelj in to tudi ostanem, pa naj bi se s tabo zgodilo karkoli. Si boš to zapomnil? Kakor moja vrata ti je vedno tudi odprto moje srce, Želj-

ko. Kadarkoli boš v stiski in me boš morda potreboval, ne pozabi name. Skušaj vedno deliti z menoj, kar koli pride, dobro ali slabo, skušal bom s teboj nositi. Zdaj me morda ne bo tako kmalu k tebi. Ko pa se preselim in nekoliko uredim, te pridem zopet obiskat. Saj nimaš nič proti?"

„Ne, nič nimam proti.“

„Ko boš pri volji, pridi tudi ti k meni. Sam ali z njo, kakor ti bo ljubše. Meni boš vedno dobrodošel ali vedno oba dobrodošla.“

Poslovila sta se skoraj z enako zadrego, kakor sta se srečala pri vratih; Zdravko je naglo pograbil kolo in se zavihtel nanj. Medtem je Željko že zaklenil vrata, da ne bi bilo treba iskati še tiste zadnje dvačkrat, trikrat ponovljene besede ob slovesu.

Zdravko se ni odpeljal domov, ampak se je napotil k bančnemu direktorju na dom. Direktor ga je vljudno sprejel, mu v širok kozarec natočil žgane pijače.

„Prišel sem z neko prošnjo. Pa ne zase, ampak za svojega prijatelja Željka. Imel je v vaši banki obljubljeno službo, zdaj pa nekaj oklevajo. Smem prositi, če je mogoče, da bi ga vendarle pri vas zaposlili?"

„Pogovarjali smo se o njem, pa so mnogi imeli pomisleke glede njegovega značaja. Saj razumete, če nekdo kar tako zapusti duhovniški poklic, se vedno sprašujemo, zakaj. Kaj ni bilo v redu z njim? Nekoliko pa tudi drži, da ni najbolj primerno, če bi ga zaradi tega nagrajevali.“

„Toda človek je v stiski. V dvojni: najprej ni lahko narediti kopraka, ki ga je naredil in ga je to stalo ogromno notranjih borb, drugič pa živi zdaj od dobrote tiste ženske, za moškega pa to ni preveč laskavo.“

„Naj to tako razumem, da ga vi priporočate?"

„Vsekakor. Kar se tiče vestnosti glede denarja in poslovanja, se lahko nanj popolnoma zanesete. Dobro ga poznam, saj sva prijatelja.“

„Sta ali sta bila prijatelja?"

„Sva, še vedno sva in mislim, da tudi ostaneva. Vsaj s svoje strani to vem.“

„To je lepo od vas. Od mnogih sem glede njega slišal samo zaničljivke, zopet drugi se veselijo, da je eden izmed vas zopet manj, tretjim pa je to okusna kost, da lahko oglodavajo vse verne in vso cerkveno hierarhijo. Vas osebno pa njegov izstop ni preveč prizadel.“

„Veliko bolj, kakor si mislite. Z Željkovim izstopom seveda me soglašam, rad pa bi mu pomagal zlasti zdaj, ko se mu zdi, da ga ljudje zaničujejo ali pa se mu posmehujejo. To ga gotovo boli. Zato se obračam na vas, da bi mu pomagal pri tem, ko išče svoje mesto med ljudmi.“

„Se je že poročil ali pa se še le bo?"

„Cerkveno se ne more, razen če dobi spregled, kar pa je malo verjetno. Civilno se pa gotovo bo.“

„Saj za vas civilni zakon sploh ni zakon.“

„Ni čisto tako, kakor pravite. Civilni zakon je še vedno boljši kot samo priležništvo, kakor smo to nekoč imenovali, zdaj pa dobiva podobo zakonitega sobivanja in se enači s civilno sklenjenim zakonom. Toda kristjan je dolžan poleg civilne poroke skleniti zakon, ki je zakrament. Če more, se veda. Željko ga pač ne more. Lahko torej računam s tem, da mu boste pomagali?“

„Odkrito vam povem, da samo zaradi vas, nikakor pa zaradi nje-ga. Ko bomo imeli sejo, se bom zavzel zanj. Seveda vam ne morem trdno obljubiti, da bom tudi uspel. Stvar bo šla na glasovanje in ve-čina odloči.“

„Tako je prav. Vendar mislim, da vaš glas potegne za seboj še druge. Prav lepa hvala, gospod direktor. Zdaj pa moram iti. I-mam še veliko dela, pa tudi vam ne smem kar tako jemati čas.“

„Pri meni ste vedno dobrodošli. Oglasite se zopet o priliki, morda vam bom takrat že lahko kaj po-vedal glede vašega prijatelja.“

Čez štirinajst dni je Željko dobil povabilo, naj se zgласi pri perso-nalnem v banki. Ta ga je sprejel dovolj vljudno in mu je ponudil neko bolj postransko službo, toda tudi te se je zelo razveselil.

Ko se je Željko prvič prikazal na svojem novem delovnem mestu, je med uradniki nastala tišina. Vsi so ga gledali, vsaj njemu se je tako zdelo, kakor bi pravkar prišel z vesoljsko ladjo z Marsa. Za-drega je že nekoliko predolgo tra-

jala, ko se je neka uradnica sred-njih let znašla in je rekla:

„Pa se seznanimo z novim kole-gom: Jaz sem Mara.“ Pristopila je k Željku in mu podala roko.

„Zdaj, ko sva se midva seznanila, vas bom pa kar jaz predstavila vsem drugim.“

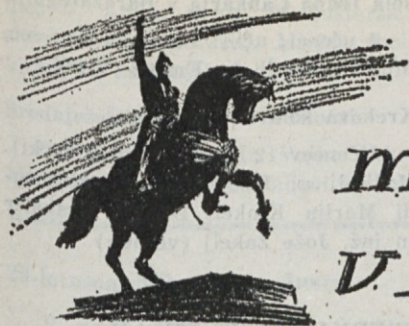
Peljala ga je od uslužbenca do uslužbenca in Željko je čutil po stisku roke in po očeh predstavljenega, koliko je v tem in onem zadržanosti, ki je pri nekaterih mejila skoraj na nevljudnost, ali pa se mu je v njegovi občutljivo-sti samo tako zdelo.

Moral pa si je priznati, da je vse šlo veliko bolj gladko, kot si je prej predstavljal. Odkazali so mu delovno mesto, kratko in ne-koliko zviška pojasnili poslovanje:

„Sicer pa vedno vprašajte, če česa ne boste vedeli ali pa boste glede kake stvari v dvomu.“

Najtežje je bilo med malico, ko ni vedel, kam bi se dal. Drugi so se že dobro poznali med seboj, se šalili, on pa ni vedel, kaj bi rekel, kateri skupini bi se pridružil. Po-poldne se je vrnil iz službe zbit, kakor da je opravljal najtežja te-žaška dela.

Prvi korak, najtežji, je bil nare-jen, zdaj mora samo vztrajati, pa naj bo še tako težko, saj ve, da bo vsak dan bolje, vsak dan laže. Sa-mo zameriti ne sme ničesar. Skle-nil je, da bo do vseh dober, da bo vsakomur pomagal, kjer koli bo mogoče, samo da ga sprejmejo medse in bo kakor eden izmed njih.

med nami v Argentini

Slovenske sobotne šole v Argentini v šolskem letu 1985

OSNOVNE ŠOLE

Šola Franceta Balantiča v San Justu

Učencev 82 (39 dečkov in 43 deklic).

Voditeljica: Angelca Klanšek; katehet: dr. Alojzij Starc; učiteljice: Kristina Jereb, Danica Malovrh, Marija Zupanc, Irena Poglajen, Magda Zupanc, Jožica Malovrh, Kristina Grilj; petje: Anica Mehle in Andreja Selan; pomoč učit. zboru: Ivanka Puhelk; preds. šol. sveta: Ivan Zupanc.

Šola škofa F. Baraga v Slovenski vasi

Učencev 62 (29 dečkov in 33 deklic).

Voditeljica: Zdenka Jan; verouk: Janez Petek in Jaka Barle; učiteljice: Marija Olga Levstek, Marija Rozman, Janja Šušteršič in Marija Nežka Levstek; preds. šol. odbora: Marija Sušnik.

Šola nadškofa Jegliča v Slovenski hiši

Učencev 23 (12 dečkov in 11 deklic).

Voditeljica: Marjana Batagelj; katehet: France Cukjati; učiteljici: Marjeta Dobovšek in Eva Schiffrer; knjižničarka: Alenka Godec; preds. odbora staršev: Janez Mežnar.

Tečaj slovenščine za špansko govoreče: učencev 15; učiteljice: Marjana Batagelj, Lučka Jereb in Irma Pérez.

Šola Josipa Jurčiča v Carapachayu

Učencev 18 (13 dečkov in 5 deklic).

Voditeljica: Mara Pleško; katehet: Matija Borštnar; učitelja: Marjana Pirc in Janez Škulj; petje: Anica Klemen.

Prešernova šola na Pristavi v Castelarju

Učencev 50 (20 dečkov, 30 deklic).

Voditeljica: Mija Markež; katehet: France Bergant; učiteljice: Nadica Grohar, Monika Češarek, Veronika Zurc; petje: Anka Gaser; telovadba: Marjana Malalan; preds. šol. odbora: Janez Jelenc.

**Šola dr. Gregorija Rožmana
v San Martinu**

Učencev 44 (27 dečkov in 17 deklic).

Voditeljica: Katica Dimnik; katehet: dr. Jure Rode; učiteljice: Bernarda Ziherl, Stanka Oberžan, Regina Truden, Olga Lenarčič, Metka Kahne; petje: Marjeta Boltežar; te lovadba: R. Truden.

Slomškova šola v Ramos Mejiji

Učencev 67 (33 dečkov in 34 deklic).

Voditeljica: Helena Malovrh; katehet: Jože Škerbec; učitelji: Marjan Loboda, Vladi Selan, Alenka Poznič, Terezka Žužek, Saša Omahna, Alenka Magister, Alenka Smole, Karla Malovrh in Irena Loboda; predsednik šol. sveta: Lojze Lavrič, sodelavka: Anica Šemrov.

Šola sv. Cirila in Metoda v Mendozi

Učencev 44 (27 dečkov in 17 deklic).

Voditeljica: Lenčka Božnar; verouk: Jože Horn; učiteljice: Francka Grintal, Jadranka Ovčjak, Angelca Šmon Bajda; petje: Marjanca Bajda.

Tečaj slovenščine za špansko govoreče: učencev 22; učiteljske moči: Klavdija Grebenc, Marjanca Bajda in Nežka Bajda.

Šola Jakoba Aljaža v Bariločah

Učencev 5 (3 dečki in 2 deklici).

Voditeljica: Milena Arko; učiteljica: Lija Kambič; petje: Zalka Arnšek.

Šola Janeza Trdine v Miramaru

Učil Boris Koman.

Šola Ivana Cankarja v Barazateguiju

4 učenci; učili: Pavlinka Korošec, Monika Vitrih in France Vitrih.

Krekova šola v Tucumanu

Učencev 12 (9 deklic in 3 dečki).
Voditeljica: Jožejka Žakelj, učili tudi Marija Kinkel, Danica Draksler in inž. Jože Žakelj (verouk).

SREDNJEŠOLSKI TEČAJI

Srednješolski tečaj

ravn. Marka Bajuka v Slovenski hiši

Število dijakov: v 1. letniku 31, v 2. l. 27; v 3. l. 28, v 4. l. 32, v 5. l. 31; 2 dopisna dijaka: 1 iz Córdobe in 1 iz Tucumana.

Ravnatelj: lic. Tomaž Debevec, podravnateljica: Mirjam Jereb, tajnica: Marjana Marn; profesorji: mons. Anton Orehar, dr. Katica Cukjati, Tine Debeljak ml., Marjanka Dobovšek, Andrej Krečič, dr. Marko Kremžar, Veronika Kremžar, lic. Albin Magister, Rezi Marinšek, lic. Franci Markež, prof. Metka Mizerit, prof. Cvetka Pavlovčič, Lojze Rezelj, prof. Neda Vesel in Mirjanka Truden; knjižničarki: dr. Nataša Krečič in Kristina Pérez.

Srednješolski tečaj ravn. Marka

Bajuka v Slovenski vasi v Lanusu

Dijakov 26 (v 1. letniku 3, v 2. l. 7, v 3. l. 9, v 4. l. 4 in v 5. l. 3).

Ravnatelj: Dušan Šušteršič; poučevali so: verouk — Janez Petek, Ladislav Lenček in Marko Cukjati; zgodovino in zemljepis — Anton Gale in dr. Andrej Fink; slovensko slov-

nico — Anton Brulc, D. Šušteršič; slovenščino in slovstvo: Mirjam Šušteršič, D. Šušteršič, A. Brulc.

Srednješolski tečaj v Bariločah

6 dijakov; učijo dr. Vojko Arko, Marjanka Jerman in Zalka Arnšek.

29-letnica ND v San Justu

V nedeljo 13. oktobra je Naš dom praznoval svojo 29-letnico. Mašno daritev v sanjuški stolnici je daroval msgr. Anton Orehar, ki je v pridigi spodbujal k delu za skupnost, k medsebojni pomoči in prave-mu slovenskemu družinskemu življenju. Med mašo je pel mladinski zbor pod vodstvom Andreja Selana.

Pred skupnim zajtrkom je bila v Našem domu kratka akademija z mislijo dušnega pastirja dr. Alojzija Starca, petjem otroškega in mladinskega zbora (Anica Mehle in A. Selan), in govorom predsednika ND Jožeta Mikliča.

Popoldanski program je zajel pozdravne besede predsednika ND Mikliča, govor Lojzeta Rezlja in uprizoritev Vombregarjeve komedije Voda. V režiji Frida Beznika so igrali Blaž Miklič, Marta Urbančič, Mirjam Mehle, Gabrijel Oblak, Metka Markovič, Emil Urbančič, Boštjan Modic, Franci Štrubelj, Jurij Miklič, Stanko Jelen, Tone Tomaževič, Janez Jereb, Marko Malovrh, Tinko Lavrič, Andrej Osojnik, Janez Pustovrh, Lučka Jereb, Janko Erjavec, Ivo Urbančič, Janez Krajnik in Marjan Indihar. Pri vaški godbi so sodelovali člani Slovenske-

ga instrumentalnega ansambla. Sce-no je zasnoval Tone Oblak, za luči sta skrbela Pavli Malovrh in Toni Oblak, za zvok pa Janez Jereb. Veseloigro so ponovili v nedeljo 3. novembra.

Romanje sanjuške skupnosti

V soboto 2. novembra je sanjuška verska skupnost romala v cerkev Marije Pomagaj v Slovenski hiši. Kakih 200 se jih je zbralo. Najprej so molili rožni venec, potem so se udeležili mašne daritve, ki jo je opravil msgr. Orehar. Med mašo je pel mladinski zbor, ki ga vodi Andrej Selan. Po pridigi, ki je bila posvečena vprašanju čistosti, je 18 rojakov prejelo zakrament sv. maziljenja.

Proslava 29. oktobra

Proslava narodnega praznika 29. oktobra in dneva slovenske zastave je bila v soboto 26. oktobra v Slovenski hiši. Najprej je bila v cerkvi Marije Pomagaj maša za vse, ki so delali in umrli za srečo slovenskega naroda. Msgr. Anton Orehar je v mašnem nagovoru poudarjal, naj vsak po svojih sposobnostih in močeh dela za dobrobit slovenskega naroda.

Po maši so javni delavci in ro-jaki napolnili prostore ob pogr-njenih mizah v veliki dvorani, ki jo je opremil scenograf Stane Snoj. Slavje je pričel predsednik pripravljalnega odbora Marjan Loboda. Slavnostni govor je imel podnačelnik SLS za Južno Ameriko arh. Ju-

re Vombergar na témo prireditve: „Svobodni, ob svoji zastavi, naprej!“ Predsedniku SNO Rudolfu Smersuju je v imenu organizirane skupnosti čestital predsednik ZS Lojze Rezelj in mu izročil imenovanje za častnega člana ZS. V spomin slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda, katerih podobo je naslikal Stane Snoj, je zadonel Očenaš Čajkovskega. V imenu najvišjega svobodnega političnega predstavništva, Slovenskega narodnega odbora, je prebral njegovo izjavo predsednik Rudolf Smersu. Za sklep so vsi udeleženci zapeli Kremžarjevo-Osanovo himno „Slovenija v svetu“. Nato je sledila slavnostna večerja. Vsi udeleženci so prejeli lično brošuro z izjavo SNO in članki arh. Vombergarja, R. Smersuja, dr. T. Debeljaka in dr. Marka Kremžarja.

Duhovne vaje za dekleta

V Domu duhovnih vaj Mallinckrodt, Ruta 3, Km 39.5, je od petka 18. oktobra zvečer do nedelje popoldne opravilo 25 deklet duhovne vaje, druga skupina 43 deklet pa od 22. do 24. novembra v Domu duhovnih vaj Marije Pomočnice v San Miguelu. Obe skupini je vodil p. dr. Lojze Kukovica.

Likovna razstava sester Dolinar

Sestri Andreja Dolinar-Hrovat in Marjeta Dolinar sta imeli skupno slikovno razstavo olj v mali dvorani Slovenske hiše. Otvoritev je bila v soboto 2. novembra in je zbrala veliko gostov. Andreja je

razstavljala 13 pokrajin, figur in tihožitij, Marjetka prav tako 13 pokrajin in tihožitij. Razstava je bila odprta še naslednjo nedeljo.

Razstavo je odprl Mirko Vasle, ki je predstavil obe slikarici in podal pregled njenega študija, razstav in dobljenih nagrad, njun profesor Villaruel pa je uvedel občinstvo v razumevanje likovnega snovanja.

Proslava 1100-letnice smrti sv. Metoda

Slovensko dušno pastirstvo in naše osrednje društvo Zedinjena Slovenija sta priredila v nedeljo 17. novembra v Slovenski hiši proslavo ob 1100-letnici smrti sv. Metoda. Ob 17. uri je v cerkvi Marije Pomagaj vodil somaševanje slovenskih dušnih pastirjev msgr. Anton Orehar. Maša je bila za raj. škofa dr. Gregorija Rožmana. Somaševali so France Bergant, France in Marko Cukjati, Ladislav Lenček, Janez Petek, dr. Jure Rode in Jože Škerbec. Med mašo je pel mladinski zbor iz Pristave pod vodstvom Anke Gaser.

Program akademije v dvorani je obsegal slavnostni govor dr. Marka Kremžarja in odrski sestavek iz treh iger: iz Artačevih „Blagovestnikov iz Vzhoda“, iz Petančičevih „Naših apostolov“ ter Stodolovega „Kralja Svetopolka“, povezava pa je bila povzeta iz besedila p. Fortunata. Odrski prikaz je sestavil in režiral ter igral Svetopolka Miha Gaser, napovedovalec in povezovallec je bil Luka Debevec, igralcev je bilo okoli 20. Ob odru sta bila mladinska zbor iz Slomškovega doma in iz Našega

doma iz San Justa pod vodstvom Tineta in Andreja Selan. Pevcev je bilo okoli 90. Veliko sliko svetih bratov je naslikal Stane Snoj.

20. obletnica SD v Berazategui

V nedeljo 20. novembra je slovenska skupnost v Berazateguiju slavila 20-letnico blagoslovitve svojega Slovenskega doma. „40 let trdno združeni“, je bilo geslo slavlja. Ob 11.30 je po dviganju zastav daroval mašo msgr. Anton Orehar. V mašnem nagovoru je poudaril pomen Doma za ohranitev slovenske in verske zavesti. Ljudsko petje je vodil Jože Omahna. Po skupnem kosilu je bil ob 15.30 kulturni spored, ki ga je napovedoval inž. Andrej Vidmar; pozdravne besede predsednika SD Franceta Vitriha, slavnostni govor Božidarja Finka, pevskorajalni nastop starejših, mladine in najmanjših pod vodstvom Jožeta Omahne in Betke Vitrih.

Nekatere prireditve

Med prireditvami, ki jih ne omenjamo posebej, so bile v zadnjem času tudi naslednje: 19. X.: Kulturno-družabni večer z večerjo v prireditvi RAST XIV v Slomškovem domu; v Slovenskem domu v San Martinu prijateljsko srečanje z večerjo; na Pristavi v Castelarju predavanje s filmskimi posnetki „Tri tedne med Indijanci na jugu“; 17. X. predavanje msgr. A. Oreharja o mladinskih vprašanjih pri Ligi Žena-mati v San Martinu; 25. X. praznovanje 25-letnice prihoda na župnijo S. Ri-

ta v Boulogne župnika Albina Avguščina; 27. X. slavlje Olepševalnega društva v Slovenski vasi s poimenovanjem ulice, ki pelje mimo cerkve Marije Kraljice, po msgr. Janezu Hladniku; 27. XI.: praznovanje 29. oktobra in slovenske zastave v Mendoza; 2. XI.: predavanje Gregorja Batagelja na Pristavi o „Dragi — srečanju treh Slovenij“; 9. XI.: sklepna seja profsorskega zbora Slovenskega srednješolskega tečaja; redni občni zbor Počitniškega doma dr. Rudolfa Hanželiča; občni zbor SKAD-a; zvečer v Slomškovem domu mladinsko srečanje z asadom; 16. XI.: sklepna prireditev Slovenskega srednješolskega tečaja ravn. Marka Bajuka in proslava srebrnega jubileja tečaja — v Slovenski hiši; v Slomškovem domu drama dr. M. Kremžarja Živi in mrtvi bratje; 23. XI.: sklepna prireditev Slomškove šole, sprejem novih članov Slomškovega doma in članska večerja; 24. XI.: tombola v Našem domu v San Justu; na Pristavi koncert Mladinskega zbora (Anka Gasser); 30. XI.: sklepna prireditev Rožmanove šole v San Martinu in miklavževanje; v Slovenskem domu v Carapachayu Večer slovenske pesmi z nastopom Mladinskega zbora s Pristave; 1. XII.: prvo sv. obhajilo v cerkvi Marije Pomagaj; v Zavešči dr. Gregorija Rožmana sv. maša in skupno kosilo; v Hladnikovem domu kosilo, sprejem novih članov in praznovanje jubilarov; v Slovenskem domu v Berazateguiju prijateljsko srečanje, sklep šole in miklavževanje; 5. XII.: v Hladnikovem domu Miklavžev večer; 6. XII.:

srebrna maša Danijela Vrečarja v Slomškovem domu; 7. XII.: v Slomškovem domu Miklavževa prireditve; v Slovenski hiši sklepna prireditev Jegličeve šole in Miklavžev obisk; 8. XII.: proslava Brezmadežne v Slovenski hiši v priredbi mladinskih organizacij; sklep Balantičeve šole in prihod sv. Miklavža v Našem domu v San Justu; sklepna prireditev Prešernove šole in obisk sv. Miklavža na Pristavi; 15. XII.:

občna zbornica zveznih odborov Slovenske dekleške organizacije in Slovenske fantovske zveze; 16. XII.: posvet pevovodij in organistov v Slovenski hiši; 25. XII.: srebrna maša dušnega pastirja prof. Franceta Berganta na Pristavi. Na novembrskem duhovniškem sestanku je imel duhovno misel Franc Grom o Kristusu Kralju, dr. Mirko Gogala pa predavanje o Kritičnem pogledu na teologijo osvoboditve.

Novice IZ SLOVNIŠTVA

Umrli duhovniki

Škof dr. Petar Čule

31. julija so v novi mostarski stolnici pokopali bivšega mostarskega škofa in sedaj upokojenega nadškofa dr. Petra Čuleja. Rojen je bil 1898 in postal mostarski škof 1942. Po zadnji vojni ga je komunistični režim imel v ječi 7 let in pol. Med prevažanjem v drug zapor je ob trčenju vlakov doživel zlom obeh nog. Po vrnitvi iz zapora še nekaj let ni smel upravljati škofije. Končno je le smel prevzeti vodstvo škofije, se udeleževal II. vatikanskega koncila in užival velik ugled pri vseh tedanjih papežih. Največja skrb zanj je bila, da bi zgradil za svojo škofijo stolno

cerkev, ki je škofija ni imela. 1980 je le dočakal posvetitev nove stolnice. Bil je izredno izobražen in goreč škof, do kraja zvest Cerkvi in velik trpin.

Msgr. dr. Pavel Robič

14. avgusta 85 je v Kanadi umrl za srčnim infarktom nekdanji duhovnik ljubljanske nadškofije dr. Pavel Robič. Rodil se je na Jesenicah 1908, bogoslovje študiral v Rimu, 1931 dosegel doktorat iz filozofije in bil 1934 v Rimu posvečen v duhovnika, bil kaplan v Šmartinu pri Kranju in med okupacijo naredil v Rimu še doktorat iz teologije. Po vojni je v Rimu opravljal različne službe in obiskoval begunce po taboriščih. 1970

ga je njegov sošolec kardinal Höfner, kölnski nadškof, sprejel v svojo škofijo. 13 let je bil župnik v Oberbachnu pri Bonnu, lani pa stopil v pokoj. Januarja je bil na obisku v Argentini, na obisku v Kanadi pa je nenadoma umrl.

Anton Rupnik

17. avgusta 85 je zaradi perforacije želodca umrl v novogoriški bolnišnici lazarist Anton Rupnik. Rojen je bil 1916 v Ločah na Štajerskem, še kot dijak stopil k lazaristom, bil v Ljubljani posvečen 1943, ob koncu vojne odšel k Sv. Jožefu nad Celjem. 1948 je moral za 6 let v zapor. Več let je bil vzgojitelj duhovniškega naraščaja Misijonske družbe. Deloval je tudi v št. Ilju pod Turjakom in v Šmartnem pri Slovenj Gradcu. 3 leta je bil tudi ravnatelj Marijinih sester. Povsod je skrbel za dobro katehezo, na duhovniških sestankih pa je skrbel za duhovne nagovore. Vse življenje je bil bolehen.

Franc Bohanec

29. avgusta je umrl v št. Ilju pod Turjakom upokojeni župnik Franc Bohanec. Rodil se je 1901 v Križevcih pri Ljutomeru, bil 1928 v Mariboru posvečen, kaplanoval je v Vojniku, Slov. Konjicah, Opačah in na Vranskem, bil hišni duhovnik pri usmilenkah v Ljubljani in nazadnje 35 let župnik v št. Ilju pod Turjakom. V tem času je skrbel tudi za župnije Sv. Vid nad Valdekom, sv. Florijan na Doliču in Sv. Miklavž pri Slov. Gradcu 2 leti po zlati maši se je zaradi bolezni moral odpoveda-

ti župniji in zadnja 4 leta je zelo hudo trpel.

Janez Ulaga

12. septembra sta v prometni nesreči blizu Grosuplja umrli salezijski duhovnik Janez Ulaga in novinec Boštjan Pipan. Janez Ulaga je bil rojen 1936 v Trobnem dolu, župnija Sv. Rupert nad Laškim. Študirati dolgo ni mogel zaradi razmer, za časa srednje šole je 1964 vstopil k salezijancem in bil 1972 posvečen v Celju. Večji del duhovniškega življenja je posvetil mladim v vzgojnih zavodih v Želimljem in na Koroškem. 1979 je postal upravitelj župnij škofije in Tinjan v koprski škofiji, zadnji 2 leti pa je bil ekonom v rakovniškem in želimeljskem zavodu.

Janez Kljun

20. septembra je nenadno umrl duhovnik Janez Kljun. Rodil se je 1914 v Nemški vasi pri Ribnici, bil 1938 v Ljubljani posvečen, od 1940 do 1945 kaplan v Semiču, nato župnijski upravitelj v Stopičah, od 1947 10 let župnik v Kamniku, 9 let na Brezovici in 9 let v Vodica. 1976, ko mu je zdravje pešalo, je postal hišni duhovnik pri šolskih sestrah na Zlatem polju v Kranju, kar je ostal do smrti. V župnijski cerkvi je bil neustruden spovednik. Hotel je biti vedno na tekočem v teologiji. Bil je tudi izvrsten pridigar.

Dr. Ludvik Čepon

6. oktobra je umrl v Latrobe, Pa. USA, duhovnik dr. Ludvik Čepon. Rojen je bil 1908 v Horjulu, bil v Ljubljani posvečen 1934, napravil

doktorat iz teologije 1940, med 1941—1943 študiral na papeškem bibličnem inštitutu v Rimu. Poglobil se je v 5 starih vzhodnih bibličnih jezikih in obvladal 7 modernih jezikov. Med 1943—45 je bil na ljubljanski Teološki fakulteti asistent za arabsko in svetopisemsko arheologijo, po vojni pa asistent-profesor za sv. pismo v semenišču v Brixnu (1946—48). 1948 se je izselil v ZDA in poučeval od 1957 do smrti v benediktinskem zavodu v St. Vincent, Latrobe, Pa. St. Vincent je benediktinski samostan, semenišče in kolegij z nad 1000 študenti. Dr. Čepon je učil verstva Daljnega vzhoda, nemščino, ruščino, semitske jezike in po potrebi še druge predmete. Za Glas Amerike v Washingtonu je pripravljajl 25 let slovenske radijske nagovore. Izdal je tudi 3 knjige: Vtisi in misli iz Rusije, Na pragu in Bežna srečanja. Bil je izredno izobražen in delaven, čeprav ni bil nikdar trdnega zdravja.

22. seja SPŠK

24. septembra so se vsi slovenski škofje, člani Slovenske pokrajinske škofjovske konference zbrali na 22. seji v Ljubljani. Sprejeli so listino z naslovom „Odgovornost za varstvo okolja“. Ustanovili so svete: svet za nauk vere, za liturgijo, za katehezo, za kler, za družine, za mlade, za misijone, za izseljence, za pravičnost in mir (Iustitia et Pax). Veliko pozornost so posvetili evharističnemu letu. Pastirsko pismo v letu 1986 bo govorilo o tem največjem zakladu, ki ga je Kristus dal svoji Cerkvi. Govorili so tudi o vseslovenskem ro-

manju ob 1100-letnici smrti sv. Metoda v Rim, konec novembra pa bo tam proslava 25-letnice Slovenika.

SPŠK je sprejela predlog Teološke fakultete, naj bi v seznam svetnikov — Metodovih učencev — po imenu vključili tudi kneza Koclja. Ta predlog bo s primerno utemeljitvijo poslan v Rim.

800-letnica stolne župnije v Mariboru (1185-1985)

Stolna župnija sv. Janeza v Mariboru je v nedeljo 20. oktobra 1. 1985 obhajala 800-letnico. V listini iz leta 1185 se namreč omenja prvi po imenu znani župnik Konrad. Na slovesnost 800-letnice se je stolna župnija pripravljala z duhovno obnovo in s tridnevnicco. 20. oktobra je vodil slovesno somaševanje škof dr. Franc Kramberger, peli pa so združeni zbori župnije sv. Marija — Maribor, študentski zbor „Slomšek“ in stolni zbor.

Teološki tečaj za študente in izobražence

Od 11. do 22. novembra 1985 je bil na Teološki fakulteti v Ljubljani vsakoletni tečaj za študente in izobražence na témo „Vrednote“. Predavali so dr. Drago Ocvirk: Od svetega k Bogu; dr. Anton Stres: Koliko so vredne vrednote?; dr. Jurij Bizjak: Vera — človekova prevara ali osvoboditev?; Vanja Kržan: Svetost življenja; dr. Alenka Goljevšček: Stari in novi miti; dr. Janez Gril: Vzgoja za vrednote danes; dr. Spomenka Hribar: Vredno-

te mladih; Nada in Janko Jeromen: Deni me kot pečat na svoje srce; dr. Rafko Valenčič: Kriza vrednot v luči vere; dr. Anton Štrukelj: Skrivnost božje bližine.

Pastoralni obisk škofa Smeja v Kanadi

Na povabilo prekmurskega slovenskega kulturnega društva Večerni zvon v Torontu in slovenskih dušnih pastirjev v Torontu, Montrealu, Calgaryju in Hamiltonu je mariborski pomožni škof dr. Jožef Smej obiskal slovenske izseljence v Kanadi, kjer se je mudil od 8. avgusta do 17. septembra 1985.

Posvetitve in blagoslovitve

Nadškof Šuštar je 7. septembra blagoslovil novo kapelo in oltar v Komendi, 15. septembra pa slovesno posvetil novo cerkev Kristusovega učlovečenja v Dravljah v Ljubljani.

Škof Lenič je 11. avgusta posvetil nov daritveni oltar v Žalni; 25. avgusta daritveni oltar v Cerovcu, župnija Toplice; 1. septembra blagoslovil novo župnišče v Besnici, 8. septembra nove orgle na Rakeku, 15. septembra pa posvetil daritveni oltar v cerkvi Povišanja sv. Križa v Bevkah.

18. avgusta je koprski škof pomočnik Pirih blagoslovil prenovljene orgle v Štanjelu; 7. septembra je škof Jenko posvetil nov daritveni oltar v cerkvi Marije Tolažnice v Kromberku, 29. septembra pa zvon za cerkev sv. Mihaela v Kubeđu.

Nadškof Šuštar je 6. oktobra

blagoslovil novo kapelo in oltar v Leskovcu pri Krškem, isto popoldne pa blagoslovil tudi 4 nove zvonove v župniji sv. Terezije Deteta Jezusa na Kodeljevem v Ljubljani.

8. septembra je škof Kramberger posvetil dva nova zvonova na Sladki gori.

Doktorica teologije

S. Snežna Večko, uršulinka, je bila septembra 1985 na Teološki fakulteti v Ljubljani promovirana za doktorico teologije. Napisala je disertacijo na témo „Božja in človeška zvestoba v hebrejski Bibliji.“ Je prva ženska, ki je bila na ljubljanski fakulteti promovirana za doktorico teologije.

Jubilejna Draga 1985

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu je organiziralo XX. študijske dneve 30. in 31. avgusta ter 1. septembra v parku Finžgarjevega doma na Opčinah. O 40 letih bližin in daljav je predaval Gregor Batagelj iz Argentine; o Sloveniji ob koncu 20. stoletja: prehod v novo dialektiko? Boštjan M. Zupančič, predavatelj na pravni fakulteti univerze v New Jerseyu, ZDA; duhovnik Ivan Štuhec, ki nadaljuje študije v Rimu, je imel predavanje: Žar in stiska kristjancev upanja — med Getsemanijem in Taborom; slavist, publicist in sedaj pastoralni delavec med zdomci v Nemčiji dr. Marko Dvoržak pa je predavanju dal naslov: Duma 1985 — anatomija nekega zdomstva.

KJE JE KAJ

LETO 53

JANUAR 1986

OB NOVEM LETU

Novo leto — nove nade (Božidar Fink) ...	1
Svetovni dan miru 1986	4
Božični zvon (Vladimir Kos)	5
In življenje teče naprej... (France Pernišek)	6
1985, List iz dnevnika na dan Svetih tren	
kraljev 1985 (Bojan Štih)	8

EVHARISTIČNO LETO

Evharistično leto za slovensko Cerkev (nad-	
škof Šuštar)	11
Evharistija kot izziv (Alojz Rebula)	12
„Čudež vseh čudežev“ (Anton Nadrah)	14

METODOVO LETO

Ciril in Metod, naša sveta učitelja (Marko	
Kremžar)	19

NAŠA VPRAŠANJA

Ali si razvojni nauk in vera res nasprotuje-	
ta? (Anton Stres)	23
Kaj pravite: o nastanku življenja na Zemlji	
in o spovedi? (Lojze Kukovica)	25
Izjava Slovenskega narodnega odbora	28
Stanovi krščanskega življenja (tajništvo za	
nekrstjane)	30
6. simpozij evropskih škofov	31

LEPOSLOVJE

Kravja dolina (Jože Krivec)	33
Premakljivi svečnik (Lojze Kozar)	49

V DRUŽINI ZA MLADINO

Spočetje v epruveti? (Vanja Kržan)	41
Človekovo dostojanstvo v vesti (nadškof Šu-	
štar)	45

MATI TEREZIJA

V bombi proti splavu (Lush Gjergji)	48
---	----

KRONIKA

Slovenske šole v Argentini v šolskem letu	
1985 (Franc Vitrih)	55
Med nami v Argentini	57
Iz Slovenije	60

AÑO 53

ENERO 1986

Malo za šalo malo zares...

Dve dekleti gledata z obale razkošno barko, ki se odmika od obale.

„Če bi se mogla poročiti z milijonarjem...“ vzdihne prva.

„Ne, ne, milijonarji so preveč skopi, jaz bi raje nekoga, ki zna živeti kot milijonar. Taki so bolj velikodušni.“

— — —
Zelo bogat Američan je bil na smrtni postelji. Molil je s pastorjem in mu nato rekel:

„Kaj mislite, če bi 50 tisoč dolarjev podaril cerkvi, ali bi se s tem moja duša rešila?“

Pastor malo pomisli, nato reče:

„Ne upam si trditi tega, toda mislim, da se izplača poskusiti.“

— — —
Vodnik je peljal skupino turistov, da bi si ogledali Empire State Building, slaven nebotičnik v New Yorku. Na nesrečo so imeli s seboj gospo, ki ni nehala govoriti in spraševati. Vodnik potrpežljivo odgovarja. Ko pelje skupino v pritličje, dama vpraša:

„Povejte mi, če se vrvi pretrgajo ravno ta trenutek, kaj bi se zgodilo? Bi šli navzdol ali navzgor?“

Vodnik smehlja:

„Gospa, to je odvisno od tega, kakšno je vaše življenje.“

— — —
Dve prijateljici sta govorili o drugih.

„Kaj misliš o Ivanki?“

„In ti?“

„Jaz tudi.“

Uvoženo iz Slovenije

Kaj pomaga, če imate vse v malem prstu, ko pa je ta daleč od možganov!

— — —
Toliko telet, pa nobene teletine!

— — —
Analfabeti morajo narekovati.

— — —
Največ govorijo ljudje, ki sproti pozabljajo, kaj so pravzaprav hoteli povedati.

— — —
Dajte danes, da vam jutri ne bodo vzeli!

— — —
Tudi oni prispevajo k stabilizaciji: zategujejo nam pasove.

— — —
Nekateri se ne bi nikoli premaknili, če se zemlja ne bi vrtela.

— — —
Vedno je brez težav dihal, saj je užival pljučno pečenko.

— — —
Res nas vsa ta naša birokracija veliko stane. Vendar je to v primerjavi s škodo, ki jo naredi, malenkost.

— — —
Naš jutri je trenutno takšen, da se nam nikamor ne mudi.

— — —
Da je ne bi pozabili, pušča generacija, ki odhaja, za seboj ogromne dolgove.

— — —
Osebna potrošnja se manjša, saj postaja osebna potrošnja nekaterih tovarišev vse bolj družbena potrošnja.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.
— Odgovorni urednik: msgr. Anton Orehar — Ramón L. Falcón 4158,
1407 Buenos Aires, Argentina. — Registro de la Propiedad Intelectual
No. 223.231. — Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, 1101
Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. — ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. — KANADA: Ivan Marn, 131 A Treview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. — TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. — ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. — AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

A 25.-

Naročnina v Argentini za leto 1986 (do 28. februarja) ~~A 18.-~~ drugod 27 USA dolarjev. DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Antonio Orehar, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa eslovena. Editor y director: mons. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina. — Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 223.231. — Talleres Gráficos "Vilko" S. R. L., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.